Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 250 (2000) ♦ Вівторок, 29 грудня 1998 року ♦ Ціна договірна

Голова Верховної Ради України Олександр ТКАЧЕНКО:

Сердечно вітаю журналістів і читачів «Голосу України» з виходом 2000-го номера

Колективу редакції газети «Голос України»

За вісім років діяльності «Голос України» став однією з найавторитетніших газет країни, вплив якої на читацьку аудиторію рік у рік зростає. Газета не тільки детально інформує широкий загал про законотворчу роботу Верховної Ради, а й стала послідовним провідником ідей організації суспільного життя на глибоко демократичних засадах, палким захисником парламентаризму як неодмінної складової демократії.

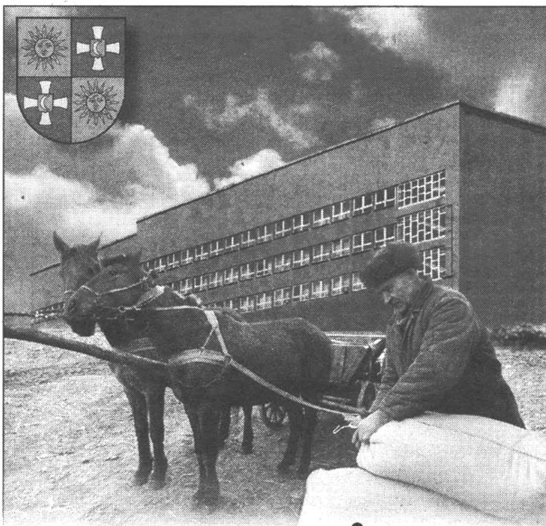
Газетярі «Голосу України» не стоять осторонь гострих проблем життя, сміливо порушують актуальні теми сьогодення, виступають на захист знедолених верств населення. Не випадково багато публікацій отримало значний суспільний резонанс, про що, зокрема, переконливо свідчать відгуки читачів.

Звичайно, редакційний колектив має ще великий творчий резерв. У вас є всі можливості і далі нарощувати свій вплив, поширювати слово добра і правди, пропагувати життєдайні принципи народовладдя, неперебутню роль рад усіх рівнів у найважливіших сферах діяльності суспільства.

Бажаю журналістам «Голосу України» високої творчої наснаги, ще тіснішого зв'язку з читачем. Нехай усі ваші пера будуть золотими.

Черговий день відкритого листа «ГУ» провів на Вінниччині. Там одна з найбільших наших читацьких аудиторій. Крізь призму редакційної пошти та безпосереднього спілкування з читачами ми намагалися з'ясувати, як за нинішньої скрути вдається виживати мешканцям найбільшої сільськогосподарської області держави. Окреслено коло проблем, які найбільше болять вінничанам, — їх газета бере під контроль.

(Закінчення на 13—14-й стор.).

У селянина одна надія – на себе самого і сусіда свого

У номер

Під знаком духовності

З нагоди 1010-річчя Хрещення Русі минулої неділі Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко, Президент України Леонід Кучма і Прем'єр-міністр Валерій Пустовойтенко поклали квіти до пам'ятника князеві Володимиру Хрестителю в Києві.

Виступаючи на урочистій церемонії на Володимирській гірці, перші особи держави зазначили, що хрещення Київської Русі привело до вершин книжності та писемності і що пошук країною власного шляху проходив під знаком духовності. Відбувся також урочистий молебень, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

На бюджетній кухні досі непорозуміння

Бути чи не бути держбюджету-99 в цьому році? Відповісти на це запитання важко навіть головам комітетів та фракцій, нараду з якими провів Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко. Хоча всі прекрасно розуміють: треба. Керівники фракцій, з якими вдалося поспілкуватися перед початком наради, стверджували, що наміри Президента не фінансувати парламент — неконституційні.

(Закінчення на 2-й стор.).

МЗС вітає ратифікацію

Міністерство закордонних справ України вітає ратифікацію Держдумою базового політичного договору між Україною та Росією. У заяві МЗС ідеться, що «набрання чинності цим договором слугуватиме подальшому розвитку рівноправного українсько-російського співробітництва на благо народів двох країн». У документі зазначено, що «довгоочікуване» затвердження договору, який є головним складником правової основи відносин між двома суверенними державами, дозволить підняти відносини між Україною та Росією на якісно новий рівень, створити нові можливості для подальшого всебічного розвитку українсько-російських відносин, чого бажають керівники і народи двох братніх країн.

29 грудня

✔ Міжнародний день біологічного різноманіття (флори й фауни Землі)

✔ 1723 року у Петропавловській в'язниці закатовано гетьмана Павла Полуботка

✔ 20 років тому вступила в дію Конституція Іспанії, що проголосила країну парламентською монархією

Євро вже на порозі

4

Держава і право

5-11

Підсумки

Ухвалено законодавцями

Протягом 22 — 25 грудня Верховна Рада на сесійних засіданнях розглянула і прийняла:

- ✔ Конституцію Автономної Республіки Крим;
- ✔ 11 постанов;
- ✔ 14 законів у цілому;
- ✔ 5 законів у першому читанні.
- ✔ 6 законів розглянуто у другому читанні і відправлено на доопрацювання;
- ✔ 2 законопроекти відхилено;
- ✔ 1 закон скасовано.
- ✔ Розпочався розгляд проекту державного бюджету на 1999 рік.

Лист на першу сторінку

Американський хрін солодший?

Біличанський торговельний центр, вітрина, червона склянка з ярликом: «ВЛТ, Київ, 250 г, хрін червоний, вир-во США, 7.00 гр.»

Невже ми так зубожіли, що і власного хрону не маємо? Певно, хтось зацікавлений в реалізації заморського «дефіциту». І, зверніть увагу, через державну торговельну мережу.

Звертаюсь до наших обранців усіх рангів: припиніть саморекламу у вигляді затрибунних «розборок» і визначтеся з «хріновими» негоціантами.

В. БУЛАНОВ.

Київ.

Фотофакт

Дітей чекає новий клуб

Колишній дитсадок по вулиці Осиповського, 9-а, у Києві, став нещодавно державним будинком дітей та юнацтва «Вітряні Гори».

Фото Володимира САМОХОЦЬКОГО.

P.S.

○ У Маріуполі відкрито перший в Україні центр опіки для дітей-сиріт.

○ Внаслідок аварії на котельні у селищі Димитрове Кіровоградської області близько 300 житлових будинків залишилися без тепла.

Сьогодні двотисячна зустріч з читачем

У номер

✓ Олександрія

Про бюджет та імунітет

Президент України Леонід Кучма має намір видати розпорядження про припинення фінансування парламенту, якщо депутати Верховної Ради не ухвалять бюджет на 1999 рік до кінця цього року. Про це Л. Кучма заявив у суботу ввечері на прес-конференції в Олександрії (Кіровоградська область), де він перебував з робочою поїздкою.

«З першого дня нового року фінансування парламенту не буде», —підкреслив він, але пообіцяв, що почекає рішення парламенту до нового року.

Л. Кучма не відповів на запитання, чи можливе затвердження бюджету його указом, якщо депутати не приймуть позитивного рішення з бюджету за кілька днів, що залишилися.

Президент України підтвердив також свій намір винести на референдум питання про депутатську недоторканність, якщо парламентарії не дадуть згоди на притягнення до кримінальної відповідальності за поданням Генеральної прокуратури.

Л. Кучма повторив свою раніше висловлену думку про необхідність продовження повноважень Президента видавати укази з економічних питань, які не врегульовано законодавством. «Ці повноваження мають бути продовжені незалежно від того, хто стане Президентом».

✓ Євпаторія

Останній цьогорічний кримський скандал

Про арешт депутата Верховної Ради АРК і Євпаторійської міськради Миколи Котляревського доповів на засіданні президії парламенту автономії начальник головного управління МВС України в Криму Геннадій Москаль. Арештованому інкримінується фальсифікація підписів на свою користь під час передвиборної кампанії у виборчому окрузі № 13. А також те, що він спільно з членами злочинного угруповання скоїв ряд тяжких злочинів: убивство на замовлення одного з підприємців у Євпаторії, брав участь у рекеті і вимаганні, вчинив ряд пошкоджень під час бандитських «розборок» у Євпаторії і Саках. Нині Микола Котляревський перебуває у слідчому ізоляторі. Прокурор автономії Володимир Шуба підтвердив, що всі дії щодо арештованого здійснено за вимогами закону. Та запевнив, що повернення корупціонерів до залу парламенту Криму вже не допустить. Голова Верховної Ради автономії Леонід Грач зазначив, що ця пляма і на нинішньому складі депутатського корпусу.

Сімферополь

Чарівна феєрія — закарпатцям

Сердечно приймає Крим дітей із Закарпаття. В Ялті їх розмістили в зручних корпусах Лівадійського інтернату, санаторіїв «Форос», «Енергетик».

У рамках програми «Нові імена Криму» відбувся великий святковий концерт за участю артистів Кримської філармонії, ансамблів народного і бального танців, оркестрів. Показали свої таланти і закарпатці. Цим святом і відкрився фестиваль «Різдвяні забави», в якому візьме участь ще одна група з 50 закарпатських дітлахів, що приїхала на запрошення феодосійського санаторію «Хвиля».

А ще Кримський український музичний театр запросив юних глядачів на новорічну прем'єру — чарівну феєрію «Русалонька».

✓ Миколаїв

Понад 15 тисяч солодких подарунків дітям до Нового року готує ЗАТ «Миколаївська кондитерська фабрика». Печиво, карамель, шоколадні цукерки у красивих «фантиках» фасують в яскраві пакети, адже призначені вони малюкам «під ялинку».

Фото Олександра КРЕМКА (ДІНАУ).

Новорічний подарунок ветеранам

Вечірнє засідання 25 грудня

Парламентська хроніка

У п'ятницю, згідно з прийнятим рішенням, парламентарії працювали повний робочий день. Після обідньої перерви першим розглянуто і прийнято закон про внесення змін до Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (друге читання). Доповідав голова Комітету у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів Віталій Луценко. Він зазначив, що прийнятий у першому читанні проект передбачав щорічні грошові допомоги ветеранам війни. Внесені зміни та доповнення враховано під час доопрацювання законопроекту.

Отже, до 5 травня 1999 року інваліди війни першої групи мають отримати разову грошову допомогу розміром 10 мінімальних пенсій (з її розрахунку розміром 16,6 гривні), другої групи — 8, третьої — 7, учасники бойових дій — 5 мінімальних пенсій. Для інших учасників війни разова допомога визначатиметься розміром у чотири або три мінімальні пенсії. Цим самим Верховна Рада зробила новорічний подарунок ветеранам.

Розглянуто також проект закону про внесення змін до Закону «Про податок на додану вартість» (друге читання). Член Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки Олег Панасовський зазначив, що спроба пристосувати ПДВ для промисловості України нереальна. Це можливо лише як тимчасовий захід за умов гіперінфляції. А за умов комплексного аналітичного підходу до проблеми негативні наслідки неодмінно перевищать очікувані прирости платежів до бюджету. Бо цей податок не є прибуткотворним. Введення його у систему паливно-енергетичного комплексу обернеться непоправними збитками, загострить кризу неплатежів. Тож завдасть шкоди всій економіці держави. Під час обговорення виявилися різні підходи до деяких принципових положень законопроекту. Однак їх вдалось узгодити, і закон, зрештою, прийнято в цілому.

А от під час обговорення пропонованих змін і доповнень до Закону «Про оподаткування прибутку підприємств» суперечностей подолати не вдалося. Свій негатив депутати висловили енергійно і чітко. О. Єльяшкевич: «Уряд хоче знайти кошти, але шукає їх не там, де треба». М. Павловський: «Необхідно рішуче зменшити імпорт товарів в Україну. Сьогодні один наш «човник» фінансує три робочі місця «там» і водночас нищить стільки ж робочих місць «тут». В. Черняк: «Прийнявши цей закон, ми даємо згоду, щоб уряд безконтрольно залазив у кишеню підприємств, вигрібаючи кошти до денця...»

Такі оцінки переважали. Зрозуміло, що депутатський загал відхилив законопроект.

Не «пощастило» також проектові закону про патентування деяких видів підприємницької діяльності (друге читання). Не досягши згоди у спірних питаннях, остаточне розв'язання їх перенесено на нинішній тиждень.

Іван ДМИТРЕНКО.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

На бюджетній кухні досі непорозуміння

Бути чи не бути держбюджету-99 в цьому році?

(Початок на 1-й стор.).

Однак навколо бюджету і досі багато суперечностей та плутанини. Як повідомив на нараді в парламенті міністр фінансів Ігор Мітюков, між урядом і Комітетом ВР з питань бюджету не досягнуто остаточної домовленості в основній позиції: розмір доходної частини. Але виносити законопроект на розгляд у другому читанні 29 грудня, на його думку, можна.

Голови державних комітетів з матеріального резерву і нафтогазової галузі категорично відкинули пропозицію бюджетного комітету збільшити доходну частину бюджету за рахунок ресурсів із держрезерву та збільшення плати за російські нафтогазові перегони територією України, стверджуючи, що це загрожує національній безпеці держави і розвиткові народного господарства. Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко також закликав виважено підійти до цих новацій.

Виступ Юлії Тимошенко також засвідчив, що виробити єдиний варіант держбюджету-99 і досягти компромісу з урядом бюджетному комітетові не вдалося. За її словами, погоджено лише цифри з паливно-енергетичного комплексу.

Комітет пропонує визначити доходну частину зведеного бюджету розміром 40,9 млрд. гривень, що на 7,4 млрд. більше, ніж в урядовому проекті. Основним розходженням у видатковій частині є регіональна політика. Таким чином, голосування в залі 29 грудня, вочевидь, розпочнеться з визначення розміру доходної частини бюджету і його дефіциту, а потім буде постатейне голосування видатків.

Загалом за грудень Верховна Рада розглянула близько 100 питань, прийняла 41 законопроект. До кінця року, як наголосив Олександр Ткаченко, парламентаріям треба передусім визначитися з двома законами — про бюджет і про амортизацію. Якщо з цим не впораються 29 грудня — сесія триватиме ще й 30-го. У січні перший тиждень депутати працюватимуть у комітетах, 12-15 січня — у пленарному режимі. 15 січня друга сесія завершить свою роботу.

Юліана ВАЛЕР'ЯНОВА.

Мета СДПУ(о) — влада

У минулі вихідні в Пущі-Озерній під Києвом зібралися на другий етап XIII з'їзду СДПУ(о) 236 делегатів від 79.840 членів партії

Партійні рядки

Упродовж роботи з'їзду СДПУ (о), що загалом пройшов досить організовано і спокійно, відчувалася певна внутрішня напруженість, тон якій задав різкою доповіддю глава партії Віктор Медведчук.

Він чимало уваги приділив питанню опонування партії нинішній офіційній владі в Україні, не шкодуючи епітетів і порівнянь на зразок: «Завжди знайдуться ескімоси, які опрацюють інструкцію для мешканців Сахари, як поводитися під час спеки», або «Ті, хто називає себе опозицією.., насправді складають конкуренцію владі». Керівник партії дав чітко зрозуміти і ставлення до конкретних чільників держави, насамперед до Президента України, заявляючи, як можна звинувачувати його в тому, що не працює економіка України... Віктор Медведчук гостро і недвозначно оцінював і роботу парламенту та окремих, як він сказав, «братських» до СДПУ(о) фракцій ВР.

Віктор Медведчук висловився за зміцнення внутріпартійної дисципліни, наголошуючи, що обговорювати партійні рішення можна до того, як їх буде прийнято, а після до них слід ставитися як до закону, і невиконання має означати позачленство в партії.

Лідер об'єднаних соціал-демократів закликав розробити до 1 липня наступного року нову редакцію програми СДПУ(о) і стратегічно визначитись як «парламентська партія в нових умовах». Підтримуючи таку лінію, з'їзд загалом висловився за розроблення програми-мінімум і програми-максимум. Максимальна мета — створення масової партії, перемога на наступних парламентських виборах з тим, щоб отримати більшість у ВР, сформувати свій уряд для реалізації власної соціально-економічної програми. А мета-мінімум — спрямування партійних зусиль на перемогу свого кандидата у Президенти України.

Щоправда, на початку цього етапу з'їзду делегати відмовилися включити до порядку денного питання про підтримку кандидатури Євгена Марчука на президентський пост (лише чотири голоси було подано за внесення цього питання). Керівництво партії заявило, що конкретне прізвище претендента у Президенти України СДПУ(о) назве «в легітимні строки, передбачені законодавством України».

Євген Марчук пояснив свою відставку з поста керівника парламентської фракції об'єднаних соціал-демократів. На з'їзді Євген Кирилович, який не є членом СДПУ (о), солідно сидів на чільному місці поруч з керівниками партії і навіть виступив з партійної трибуни з поясненнями свого вчинку і власної позиції під час наступних президентських перегонів.

Анатолій БЕНЬ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Ескімоси — мешканцям Сахари

«Зелене світло» грошовитим

Або позики та жорстке державне управління, або вільна економіка

Українська держава створена не так уже й давно. І як будь-яка молода держава, вона повинна пройти свій шлях становлення, зробити вибір державного управління економікою та процесами, що відбуваються в суспільстві. Цей вибір важкий, особливо враховуючи ту нелегку економічну ситуацію, яка склалася на сьогоднішній день: заборгованість бюджетникам, криза неплатежів, гостра потреба в структурній перебудові всього господарства.

Якщо коротко, то ось **між чим і чим ми повинні сьогодні вибирати**: або позики та жорстке державне управління, або вільна економіка, що регулюється законами, а не чиновником, із залученням іноземних інвестицій.

Досі наша країна активно просувалася по першому шляху. Цифри говорять самі за себе. Щорічно зростає зовнішній борг України (загальна сума 10 млрд. доларів), на обслуговування якого сьогодні необхідно витрачати дедалі більші суми — зокрема, у 1999 році планується 3,9 млрд. грн. Заборгованості з бюджетних виплат, з ОВДП — це тільки частина державного боргу, який виник у результаті того, що держава активно залучала внутрішні позики для фінансування бюджету, тож внутрішній борг зріс на 13,8 млрд. грн. Цей шлях має ряд переваг, але й ряд недоліків. Його перевагою є можливість жорсткого державного регулювання руху матеріальних коштів та спрямування їх у пріоритетні галузі народного господарства. Недолік цього методу в тому, що його не можна використовувати тривалий час. Якщо отримані позики було спрямовано на погашення поточних виплат чи вкладено в довгострокові проекти, а не інвестовано в галузі, що швидко окуповуються, то дуже скоро позики лягають непосильним тягарем на плечі держави. Відсотки за ними змушують позичати гроші під дедалі вищі проценти, зростає соціальна напруга. А кредитори, бачачи, що позичальник ненадійний, ставлять дедалі жорсткіші умови.

Очевидно, можливості першого шляху на сьогодні для України вже вичерпані, і необхідно переходити від жорсткого регулювання в інвестиційній політиці до стратегії залучення інвесторів. Цей шлях, звичайно, також має і переваги, і недоліки. Основна перевага — те, що інвестор, вкладаючи свої гроші, обладнання, технології, сам обирає об'єкт інвестування, методи роботи та управління, не вимагає від держави процентів за вкладені кошти. Навпаки, він зацікавлений, щоб інвестиція дала віддачу, щоб підприємство було прибутковим. Він створює робочі місця, виплачує заробітну плату і, врешті-решт, наповнює той же бюджет. За цим, другим, шляхом поповнення бюджету відбувається на тлі зростаючого життєвого рівня, створення інфраструктури, піднесення економіки. Однак цей шлях має один недолік, який і не дозволяє більшості держав, особливо тим, що мають тривалу історію централізованого управління економікою, активно залучати інвестиції.

Справа в тому, що можливості внутрішніх інвесторів в умовах економічного спаду дуже обмежені. Іноземні інвестори вкладатимуть гроші в економіку іншої країни тільки в тому разі, коли будуть упевнені, що отримають прибуток більший, як у себе на батьківщині. Поза тим, вони повинні мати певні гарантії того, що вкладені ними кошти не будуть конфісковані, націоналізовані чи вилучені шляхом запровадження непомірних податків. А ось якраз такі гарантії держави з сильними традиціями централізованого управління давати не хочуть. Адже в цьому разі держава змушена обмежити втручання в економіку і на певний проміжок часу заморозити збільшення податкових ставок, ухвалення нових податків, щоб фінансувати бюджетні видатки.

Але, вірогідно, Україна все-таки має сильніші демократичні традиції, які дозволяють знайти правильне поєднання першого та другого шляхів розвитку. Прийняті нею у 1992 році закон «Про іноземні інвестиції» та у 1993 році — декрет Кабінету міністрів України «Про режим іноземного інвестування» створили умови та надали державні гарантії захисту іноземних інвестицій, зокрема — гарантували стабільність законодавчого поля. На сьогодні питання про те, чи діють ці гарантії та який їхній обсяг, розглядається в Конституційному суді України, що за короткий період свого існування вже зарекомендував себе як орган, котрий вирішує питання виважено, професіонально та з державних позицій. Очевидно, прийняте ним рішення створить для України нові можливості, надасть їй іміджу країни, в яку вигідно і потрібно вкладати інвестиції, і в такий спосіб сприятиме виходу України з кризи.

Василь ЧЕРВОНІЙ,
народний депутат України.

Іноземне інвестування базових галузей набуває особливого значення за умов нестачі власних коштів

Портфельні інвестиції

Особливо актуальне інвестування базових галузей, які не можуть розвиватися через нестачу власних коштів і водночас є пріоритетними в структурі національної економіки. До таких галузей належать: ракетно-космічна, літако- і танкобудівна, суднобудівна, інформаційна, біологічна та АПК. Саме ці галузі та їхні підприємства сприятимуть як виходу України на світовий ринок зі своєю продукцією, так і розв'язанню внутрішніх народногосподарських проблем, особливо проблем розвитку АПК. Однак аналіз обсягів та напрямів використання іноземних інвестицій свідчить, що вони:

— не направлені на розвиток інноваційних процесів;

— дуже незначні за обсягами;

— використовуються надзвичайно нераціонально і неефективно.

Інноваційна діяльність в Україні фактично завмерла. Те саме спостерігається не тільки на державних підприємствах, а й тих, що змінили форму власності.

Лише 48, або всього 1 %, підприємств, що змінили форму власності, займалися підвищенням технологічного рівня виробництва. При цьому кількість комплексно механізованих і автоматизованих дільниць, цехів збільшилась проти першого півріччя 1997 р. з 20 до 70, автоматичних потокових ліній — з 24 до 39. Це здебільшого підприємства машинобудування, чорної металургії, легкої, скляної та фарфоро-фаянсової промисловості, а також промисловості будівельних матеріалів.

Загальний обсяг науково-технічних робіт становить 13,4 % від загального їх обсягу виконаного роздержавленими підприємствами, з яких 3,2 % — науково-дослідні роботи та 15,4 % — проектно-конструкторські і технологічні.

Найнижчі обсяги цих досліджень у Житомирській (1,5 %), Закарпатській (0,9 %), Київській (1,4 %) та Чернігівській (0,9 %) областях, а також у Києві (5,2 %). Все це свідчить про катастрофічний стан у розробці та освоєнні нових технологій, техніки, матеріалів тощо.

Інноваційна політика на всіх промислових підприємствах усіх форм власності просто згубна, а отже, годі й говорити про перспективи економічного розвитку та стабілізації економіки України.

Це великою мірою спричиняють і незначні інвестиції, вагомою часткою серед яких є іноземні.

Світовий досвід свідчить, що для макроекономічної стабілізації країн з перехідною економікою та їх інтеграції у світову економіку потрібні темпи зростання ВВП не менш як 5 — 6 % на рік. Для досягнення цієї мети необхідні інвестиції в економіку країни на рівні 10 — 12 %, а то й 19 — 25 % ВВП.

В Україні ВВП поки що дуже незначно зростає, відповідно, й іноземні інвестиції становлять лише 1 —2 %. ВВП, а то й менше. Окрім цього, тяжке економічне становище в базових галузях національної економіки, та й суспільства в цілому, не дали б змоги освоювати щорічно 15 — 20 млрд. у. о. коштів. Тому сьогодні реально можна освоїти не більше $ 5 — 6 млрд. інвестицій, але їх немає.

Так, за даними Держкомстату України, на 1.07.98 р. загальний обсяг прямих інвестицій у галузі економіки становив $ 2469,9 млн. Із загального обсягу цих інвестицій вкладено нерезидентами з США — $ 428,9 млн. (17,4 %), Нідерландів — $ 234,7 млн. (9,25 %), Німеччини — $ 196,0 (7,9 %), Російської Федерації —$ 130,3 млн. (7,3 %), Великобританії — $ 168,3 млн. (6,8 %), Кіпру — $ 163,4 млн. (6,6 %), Ліхтенштейну — $ 123,4 млн. (5 %), Кореї — $ 184,5 млн. (7,4 %). Ці інвестиції вкладено в 6535 підприємств України. Найбільші вкладення здійснено в 2682 підприємства Києва загальною сумою $ 614, 3 млн., у 135 підприємств Київської області — $ 201,2 млн., у 341 підприємство Дніпропетровської області — $ 157,5 млн., в 122 —Черкаської області — $ 134, 4 млн., в 123 —Автономної Республіки Крим — $ 133,4 млн. і в 472 підприємства Одеси — $ 126,3 млн.

За умов глибокої економічної та фінансової кризи в національній економіці навіть ці невеликі кошти є вагомими для розвитку підприємств, але для усунення причин кризи вони незначні.

Майже 50 відсотків іноземних надходжень спрямовано у харчову промисловість (20,4 %), внутрішню торгівлю (15,7 %), машинобудування і металообробку (13,6 %), які не є пріоритетними. Але і це було б півбіди. Інвестиції в Україну за перше півріччя 98-го року надходили здебільшого у формі цінних паперів, обміну акцій, переведення позик та кредитів в акції, у формі рухомого і нерухомого майна, нематеріальних активів (набуття юридичних прав, «ноу-хау» тощо), промислової та харчової продукції у готовому вигляді, що аж ніяк не сприяло інноваційним процесам навіть цих підприємств, уже не кажучи про пріоритетні галузі. Тобто в Україні здебільшого формуються портфельні інвестиції, в результаті чого інвестори претендують тільки на чисті доходи від акцій чи облігацій. В умовах, що склалися в Україні, такі інвестиції не є привабливими і ефективними, але з їх допомогою і чиниться фактично розкрадання і розпродаж державної власності. А саме на розв'язання проблем розвитку пріоритетних галузей національної економіки мають спрямовуватися інвестиції, а не на їх проїдання, що й має місце в Україні.

Із суми $ 2469,9 млн. грошових надходжень у першому півріччі готівкою надійшло всього $ 361,4 млн. Отже, годі й говорити про вагомі обсяги іноземних інвестицій. Головне, що форма їх надання зводить нанівець саму суть інвестування.

До причин, що заважають залученню іноземних інвестицій в економіку України, слід віднести необізнаність іноземних інвесторів зі станом і перспективами розвитку економіки України, діяльності уряду.

На ставлення до України потенційного інвестора впливає рівень компетентності та взаєморозуміння у відносинах між українським урядом та міжнародними фінансовими організаціями. Відлякали іноземних інвесторів і відсутність програми співробітництва з МВФ та перерва у співпраці з ним, що сталася через затримку з прийняттям бюджету-98, а також непослідовність української сторони у здійсненні кількох спільних системних проектів зі Світовим банком.

Не сприяє надходженню іноземних інвестицій в Україну і проблема наявності дефіциту державного бюджету включно з дискусіями про його масштаби. Ще більше непокоять потенційного інвестора невизначеність покриття дефіциту держбюджету.

Особливо несподіваним для іноземних ділових кіл виявилося оголошення на початку цього року про введення валютного коридору. Чому? Бо за відсутності недостатнього обсягу валютних резервів та великого обсягу запозичень нерезидентами через ОВДП, гарантії зовнішніх запозичень від міжнародних фінансових організацій та урядів, оголошення про необхідність прийняття такого рішення вело до різкого відпливу капіталу з України і хаосу на фінансовому ринку, що й сталося.

Гра на пониження доходності від ОВПД із 50 — 60 % на початку 1997 р. до 18 — 22 % у вересні цього ж року, недосконалість системи оподаткування операцій з цінними паперами і т. д. відштовхують потенційного інвестора. Той стан банківської системи, який склався й існує в Україні, також не дає змоги розвиватися інвестиційним проектам. Негативно впливає й неспроможність банків допомагати новоствореним СП у поповненні їх обігових коштів шляхом дешевих короткотермінових кредитів.

На заваді інвестиціям — не так недосконалість законодавства, як його часті, а ще більше —непередбачувані зміни. Інвестор готовий приймати існуючі «правила гри», хоч би якими недосконалими вони були, але постійно підлаштовуватися під законодавчі зміни, що іноді суперечать законам, іноземним бізнесменам не до снаги. Кампанія ліквідації пільг СП негативно вплинула на формуванням іміджу України як передбачуваного партнера.

Постійні зміни, часто декілька разів на рік, ставок ввізного мита та відсутність економічних обгрунтувань при цих змінах є додатковим негативним чинником, який не сприяє залученню іноземних інвестицій. Проблема й у складному механізмі ліцензування видів діяльності та сертифікації продукції.

Таким чином, об'єктивними умовами розвитку інноваційних процесів в Україні є наявність пріоритетних галузей національної економіки та необхідність їх фінансової підтримки. Щоб саме ці галузі отримали поштовх до ефективного розвитку в інноваційно-інвестиційній політиці, держава повинна різко змінити підходи до залучення та використання іноземних інвестицій, а саме: строго наслідувати визначені пріоритети у розвитку національної економіки; мати розгорнуті плани напрямів та механізму публічного контролю за їх виконанням. Створити економічні та правові основи до збільшення необхідних обсягів іноземних інвестицій, при цьому орієнтуючись на формування не лише портфельних, а й прямих інвестицій, які і є реальними капіталовкладеннями в підприємства, галузі, землю чи новітні технології; впровадити персональну відповідальність високих урядовців за термінами і напрямами використання іноземних інвестицій, а також широке інформування про це громадськість.

Ганна ПРИНЦ,
старший науковий співробітник Інституту економічного прогнозування НАН України, кандидат економічних наук.

Хроніка. Факти. Події

✔ Тбілісі

Супса вже готова. А Одеса?

Урочисту церемонію відкриття нафтотермінала в Супсі, селищі на Чорноморському узбережжі Грузії, намічено на початок квітня наступного року. За даними з грузинських офіційних джерел, які заслуговують на довіру, у цій церемонії візьмуть участь керівники восьми держав, що мають відношення до транзиту ранньої каспійської нафти. На сьогоднішній день будівництво нафтотермінала вже завершено, всі чотири резервуари готові прийняти нафту з її наступним перевантаженням на танкери.

✔ Амман

Арабські парламентарії засуджують удари по Іраку

Парламентарії 16 арабських країн, що зібралися на свою нараду в столиці Йорданії, засудили удари США та Великобританії по Іраку й закликали до скасування міжнародних санкцій проти цієї країни. За повідомленнями, що надійшли до Каїра, спікер Національної ради (парламенту) Іраку Саадун Хамаді запропонував на розгляд учасників наради проект резолюції, яка закликає арабські країни ігнорувати санкції ООН.

✔ Джакарта

Релігійні сутички

Десятки осіб одержали поранення внаслідок сутичок мусульман із християнами в низці районів Індонезії на Різдвяні свята. Натовпи мусульман спрямували свій гнів на винні магазини. Спалено дискотеку й будинок адміністрації міста Медана, погромлено кілька розважальних закладів. В одному з передмість Медана мусульмани атакували район "червоних ліхтарів". Вони вимагають закрити будинки розпусти тепер, коли мусульманське населення Індонезії дотримується посту в місяць Рамадан.

✔ Вашингтон

Купив — не купив

У сенаторів-республіканців переважають настрої на користь початку в верхній палаті конгресу США процедури імпічменту президента Білла Клінтона. Як заявив сенатор Мітч Макконнел, що очолює комітет з питань адміністрації та законодавчих пропозицій, голосування з двох пунктів звинувачення, затверджених раніше палатою представників, має відбутися. Якщо ж вони не будуть схвалені сенатом (чого, вважає Макконнел, імовірно, не станеться), то тоді доведеться приступити до вироблення резолюції із засудженням поведінки президента.

✔ Бонн

Часу в Косова залишилося обмаль

Для політичного розв'язання конфлікту в Косові залишається "дуже вузьке часове вікно", вважає міністр оборони ФРН Рудольф Шарпінг. Ризик нового спалаху насилля в регіоні знову зросте, "якщо до весни не пощастить знайти в крайньому разі грунт для політичного рішення", наголосив він в інтерв'ю газеті "Вестдойче альгемайне цайтунг".

✔ Париж

Страйк на Тріумфальній арці

Несподівано оголосив страйк персонал, що обслуговує Тріумфальну арку на площі Зірки, звідки відкривається чудовий краєвид Єлисейських Полів та інших центральних вулиць і проспектів Парижа. Ліфтери, монтери, касири, охоронці цієї архітектурної споруди протестують проти затримки виплати зарплати та премій, а також вимагають від міської влади поповнення своїх лав з огляду на надмірне завантаження обслуги. Поки не ясно, коли буде відновлено доступ на оглядовий майданчик Тріумфальної арки, тому що владнання таких трудових конфліктів триває досить довго.

У середині грудня Париж трохи зіпсував свою репутацію "туристичної столиці світу" через тривалий страйк персоналу Лувра, музея Орсі та виставкового комплексу "Гран-пале". Чуйно вловивши момент, обслуга цих усесвітньо відомих музеїв припинила роботу напередодні передріздвяного напливу зарубіжних візитерів до Парижа. Скандальне закриття головних паризьких визначних місць спричинило різке невдоволення французьких та зарубіжних туристичних фірм, які звернулися до влади з заявами задовольнити вимоги страйкарів.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Євро вже на порозі

У центрі Франкфурта-на-Майні, ділової столиці Європи, величезний електронний годинник веде відлік останніх днів, що залишилися до запровадження єдиної європейської валюти. 31 грудня Рада Центрального європейського банку прийме безвідклично встановлені курси обміну між євро і національними валютами 11 країн ЄС, на територіях яких з 1 січня 1999 року ввійде в обіг нова грошова одиниця. Центральний банк з цього дня бере на себе відповідальність за грошову політику Європи.

Ще місяць тому всі касові апарати Німеччини пробивали суму все не тільки в марках, а й у євро. А банк, що у ньому маю рахунок, надіслав мені лист, у якому люб'язно повідомив: я можу перевести свої заощадження у євро та відкрити у цій валюті кредитну картку. Щоправда, ненав'язливо порекомендував зробити це все-таки у 2002 році.

То й зрозміло: до 1 січня 2002 року триватиме перехідний період, під час якого користуватися євро ніхто не змушує. Але і приватні особи, і підприємства можуть укладати угоди у євро за безготівковим розрахунком. І хоча для учасників ринку існують принципи «незаборони» і «непримусу», однак після того, як курс євро буде остаточно зафіксовано щодо колишніх валют, угоди з їх застосуванням стануть невигідними.

Європейська комісія встановила правила, за якими євроугоди (як і інші послуги: переведення рахунків на євро, виплати і внески, обмін банкнот) не оподатковуватимуться. Підтверджується також безперервність довогорів: сторони не можуть на підставі європереходу змінити чи закрити угоду.

До переходу на нову грошову одиницю готові туристичні служби. На початку нового року з'являться довідники, які повідомлять про ринок індустрії відпочинку, де розрахунки провадитимуть у євро. Єврокомісія має свою сторінку в Інтернеті, де про євро можна дізнатися все. Вона ж видає і журнал «Інфоєвро»: його можна замовити безплатно.

Та бундескримінальне відомство (БКА) попереджає: до приходу євро готові також фальшивомонетники і не чисті на руку. У січні 2002 року, коли почнеться обмін готівки, настане їх час. Лише в Німеччині протягом 6 місяців буде проведено обмін 6 млрд. банкнот. Президент БКА Ульріх Керстен побоюється, що саме тоді в обіг буде запущено велику кількість фальшивих грошей. Можна навіть передбачити: поки люди вивчатимуть нові банкноти (їх буде сім — номіналом 5, 10, 20, 50, 100, 200 і 500 євро) і звикнуть до них, то фальшивомонетники встигнуть зібрати свій багатий урожай. А організованим злочинним групам перехід на євро дасть можливість відмивати гроші. Чи не єдиний засіб боротьби з ними — обмеженість у терміні обміну.

Отже, євро вже на порозі. Втім у громадян Німеччини це не викликає жодних емоцій: їм хоч марка, хоч євро, а стабільність гарантовано...

Валентина ПИСАНСЬКА.

Бонн.

«Європеєць-98» живе в Таллінні

Впливовий французький журнал «Ля ві» («Життя») назвав президента Естонської Республіки Леннарта Мері «Європейцем року—98». Так вирішило міжнародне журі на чолі з колишнім головою Європейського союзу Жаком Делором. За минулі 11 років «Європейцями» називалися канцлер Німеччини Гельмут Коль, комісар ООН з прав людини Мері Робінсон, польський журналіст та діяч «Солідарності» Адам Міхнік та інші. Непогана компанія...

Жак Делор написав у листі Леннарту Мері: журі вирішило «відзначити вашу невтомну боротьбу за відродження вашої держави, її свободу та свободу мешканців Естонії». У листі-відповіді президента Естонії сказано: «На відміну від великих народів, естонці були змушені ставити собі запитання — чи збережеться наша держава, наш народ і наша рідна мова? ... Але феномен Європи дає нам достовірне підтвердження того, що Європі потрібні й малі народи».

29 березня 1999 року відзначатиметься 70-річчя Леннарта Мері. Він двічі одружений, має двох дорослих синів та дочку 13 років. Має велику популярність у народі, вплив у політиці, і не тільки в естонській. На пост президента Естонської Республіки Леннарта Мері обрано повторно.

Володимир СТРОЙ.

Таллінн.

Австралія стає дедалі беззахиснішою

Австралійська армія поступово втрачає свою боєздатність — дав зрозуміти нещодавно міністр оборони США Вільям Коен. Він застеріг: якщо Канберра не інвестуватиме розвиток збройних сил, то американцям буде важко проводити із «зеленим континентом» спільні військові операції. Хоча прості австралійці недолюблюють янкі, проте в разі війни Австралія найбільше сподівається на американську допомогу.

Проблема в тому, що значних капіталовкладень вимагають сучасні військові комп'ютерні технології. Нинішній військовий бюджет Австралії сягає 11 мільярдів австралійських доларів (близько 7 мільярдів американських доларів).

«Людей у формі» не часто побачиш в Австралії. Чисельність армії — 55 тисяч, з яких 17 тисяч — «резервісти». Військово-морські сили країни оберігають 30 тисяч кілометрів узбережжя аж... на 13 військових кораблях та 15 патрульних катерах.

Водночас молодь в Австралії не рветься на професійну службу в армії: дисципліна висока, а зарплатня — низька.

Павло АНГЕЛУЦА.

Австралія.

НАТО: з командуванням розібралися

Міністри оборони країн НАТО ухвалили остаточний план нової командної структури альянсу. Таким чином, вони завершили суперечку про розподіл територіальних штабів та командних галузей, що тривала кілька років, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Останньою перешкодою на цьому шляху був конфлікт між Великобританією та Німеччиною щодо посади командувача Північним регіоном у штабі в нідерландському місті Брунссум. Компроміс знайдено: на цю посаду призначатимуть по черзі німецьких та британських генералів. Долю командування Південним регіоном розв'язали ще минулого року, коли США залишили його за собою, не поступившись вимогам Франції.

Франція все так само залишається поза об'єднаною військовою організацією НАТО і, як наслідок, її не включено до нової командної структури. Натомість тепер до НАТО цілком інтегровано Іспанію, яка посідала дотепер особливе місце у «військовій обоймі» цієї організації. З весни наступного року командні посади в натовських штабах різного рівня обійматимуть офіцери й генерали Польщі, Чехії та Угорщини.

Нова командна структура НАТО — її почнуть запроваджувати приблизно з квітня наступного року — значно полегшена, якщо її порівнювати з тією, яка склалася в період «холодної війни» і протистояння блоків. Замість 65 штабів чотирьох рівнів залишиться лише 20 на трьох рівнях: стратегічному, регіональному та субрегіональному. Два стратегічні командування — на Атлантиці та у Європі — залишаються, і їх все так само очолюватимуть американські генерали та адмірали. У Європі скасовують одне регіональне командування — Північно-Західне зі штабом в Англії, зберігаються лише два. Незважаючи на скорочення кількості штабів, масових звільнень офіцерів не передбачають: чисельність штабістів залишиться на нинішньому рівні — 14 тисяч осіб. На модернізацію систем комунікацій та перегрупування субрегіональних штабів знадобиться 500 мільйонів доларів.

Коментуючи ухвалення плану, Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана сказав, що це важливий прорив. Справді, нову структуру командування мали намір затвердити ще на мадридському саміті в липні 1996 року, але суперечності між Вашингтоном та Парижем, Анкарою та Афінами, Мадридом та Лісабоном не дозволили тоді досягти компромісу.

Шоста річниця самостійного життя

Першого січня Словацька Республіка відзначатиме шосту річницю свого заснування: саме цього дня 1993 року припинила існування Чеська й Словацька Федеративна Республіка. За роки самостійного життя Словаччина досягла прекрасних економічних показників (наприклад, середньостатистична зарплатня там еквівалентна 280 доларам США), стала членом багатьох важливих міжнародних організацій: ООН, Ради Європи, ОБСЄ, ЦЕФТА та ЦЕІ. Пріоритетами зовнішньої політики Братислави залишаються дружні відносини з сусідніми державами, а також набуття повноправного членства в НАТО та Європейському союзі: про це свідчить нещодавно ухвалена Національною Радою (парламентом) програмна заява нового словацького уряду.

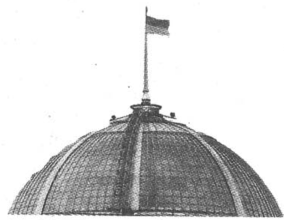
Політичний центр країни — Національна Рада

Шаріатський суд у Пакистані

ПАКИСТАН услід за Афганістаном став практикувати шаріатський суд. Нещодавно одного із засуджених злодіїв було прилюдно страчено. Якийсь Кхіаль Гавар зізнався, що вбив свого двоюрідного брата під час суперечки через майно. Старійшини на суді засудили його до смерті. Здійснили вирок родичі загиблого, які до того ж були і членами сім'ї злочинця. Гавара було розстріляно ними з автоматів на очах 2 тисяч осіб, які зібралися. За повідомленням ІТАР-ТАКС, це була перша в Пакистані страта за канонами шаріату відповідно до введених нещодавно урядом прем'єр-міністра Наваза Шарифа ісламських законів.

ДЕРЖАВА І ПРАВО

Законодавчі акти, статті народних депутатів, коментарі, аналіз, прогноз

ХРОНІКА ЗАКОНОТВОРЕННЯ

Сесія ВР затвердила Конституцію Автономної Республіки Крим

22 грудня народні депутати розглянули представлений у доповіді першого заступника міністра оборони — начальника Генерального штабу Збройних сил Володимира Шкідченка проект закону про загальну структуру і чисельність Збройних сил України. Співдоповідь зробив голова парламентського Комітету з питань національної безпеки і оборони Георгій Крючков. Він зазначив, що поданий Президентом законопроект розглядався в комітеті кілька разів. Його довелось істотно доопрацьовувати відповідно до вимог Конституції. Законопроект у президентській редакції відхилили. А варіант, запропонований парламентським комітетом, прийняли в цілому.

Верховна Рада розглянула поданий Президентом проект закону про загальну структуру і чисельність військ цивільної оборони. У підсумку короткої, але грунтовної дискусії документ ухвалено в цілому.

У другому читанні розглядали проект закону про проведення у Львівській області експерименту з призначення та виплати пенсій органами Пенсійного фонду. Закон прийнято в цілому. В перебігу його впровадження опрацьовуватиметься механізм диференційованого (залежно від трудового стажу) нарахування пенсій.

Постатейно аналізувався проект закону про захист національного товаровиробника від імпортних поставок, які є об'єктом і суб'єктом демпінгу, про вжиття спеціальних заходів щодо імпорту в Україну товарів та внесення змін до законів «Про систему оподаткування», «Про єдиний митний тариф», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про захист національного товаровиробника від субсидованих імпортних поставок». Закон схвалено в цілому.

Далі було ухвалено низку постанов з питань адміністративно-територіального поділу населених пунктів у Черкаській, Вінницькій, Миколаївській, Київській, Хмельницькій, Одеській областях.

Народні депутати прийняли також постанову про утворення тимчасової депутатської комісії Верховної Ради з перевірки фактів нецільового використання коштів соціальних програм та фальсифікації результатів голосування у період виборчої кампанії у 221-му виборчому окрузі (грудень 1998 року).

З пропозиціями Президента від 7 грудня цього року розглядався Закон «Про встановлення вартості межі малозабезпеченості та розміру мінімальної заробітної плати з 1 жовтня 1998 року». Обговорення виявилося гострим, безкомпромісним. Розгляд питання тривав і наступного дня.

* * *

У середу, 23 грудня, Верховна Рада продовжила розпочатий напередодні розгляд пропозицій Президента від 7 грудня цього року до прийнятого Верховною Радою Закону «Про встановлення величини вартості межі малозабезпеченості та розміру мінімальної заробітної плати з 1 жовтня 1998 року». В ході дискусії постало питання: долати президентське вето чи погодитись з ним. Поіменним голосуванням закон було скасовано.

По доповідях заступника міністра економіки Леоніда Мініна та члена парламентського Комітету з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій Нестора Шуфрича розглядались два подані Президентом проекти законів — про спеціальний режим інвестиційної діяльності в Закарпатській області та про спеціальну економічну зону «Закарпаття». Мета обох документів —надати регіонові пільговий режим оподаткування. Голосування було перенесене на подальші засідання.

Секретар парламентського Комітету з питань свободи слова та інформації Віталій Шевченко представив сесії проект постанови Верховної Ради стосовно Указу Президента «Про вдосконалення державного управління інформаційною сферою» і проекти законів про незмінність статусу національних теле- і радіокомпаній до затвердження концепції розвитку телеінформаційного простору України і про створення системи Суспільного телебачення і радіомовлення. Проектом постанови Президентові запропоновано відкликати вищезгаданий указ, як неконституційний.

Документи голосувались нарізно. Постанову про відкликання указу прийняли більшістю в 247 голосів. Проекти законів про незмінність статусу національних теле- і радіокомпаній ухвалені в першому читанні, а щодо Суспільного телебачення і радіомовлення повернено на доопрацювання.

З урахуванням остаточно запропонованих поправок Конституцію АРК затвердили.

Постатейно, в другому читанні, було розглянуто проект закону про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності. Закон прийнято в цілому.

Ухвалений і закон щодо внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення у зв'язку з прийняттям деяких законодавчих актів з питань охорони здоров'я.

Проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів повернули на доопрацювання для повторного другого розгляду.

На друге читання був поданий і проект закону про топографо-геодезичну та картографічну діяльність, який прийняли в цілому.

Проекти законів про особливий торговий патент на торгівлю високооктановими марками бензину і про зміни до чинного Закону «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності» звели в один, хоч і довелось змінити процедуру. Зведений проект було схвалено в першому читанні.

* * *

Учасники вступної ранкової дискусії 24 грудня привернули увагу Верховної Ради до злободенних потреб нашого суспільного та соціально-економічного буття, нагальних завдань законотворчого процесу.

Потім сесія розглянула пропозиції Президента до Закону «Про спеціальні економічні зони та спеціальний режим інвестиційної діяльності в Донецькій області». Закон було прийнято з президентськими поправками в цілому.

Верховна Рада ухвалила в цілому, без додаткового обговорення, закон про спеціальний режим інвестиційної діяльності у Закарпатській області.

Народні депутати погодилися з пропозиціями Президента, які він подав до Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань виготовлення і реалізації вибухових речовин».

У другому читанні сесія розглянула проект змін до чинного Закону «Про пенсійне забезпечення». Законопроект повернули для підготовки до повторного другого читання.

Голова Державного комітету рибного господарства Микола Шведенко представив законопроект про внесення змін до Закону «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції» стосовно рибопродуктів. Документ прийнято в першому читанні.

А поданий Президентом законопроект щодо внесення доповнень до Закону «Про податок на додану вартість» ухвалили в цілому.

Повторно в першому читанні сесія розглянула проект закону про Державну програму приватизації на 1999 рік. Прийняття рішення відкладено.

Проект постанови Верховної Ради про порядок застосування нормативно-правових актів, які регулюють питання оподаткування, подав на розгляд Валерій Альошин — голова парламентського Комітету з питань фінансів і банківської діяльності. Мета цього документа — розробка стабільної, прогнозованої системи в податковій політиці. Постанову прийнято.

Розглядалися також процедурні питання.

* * *

У п'ятницю, 25 грудня, Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко оголосив рішення Центральної виборчої комісії про визнання повноважень народного депутата України Ігоря Шарова, обраного в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі за списком Народно-демократичної партії. Новообраний склав присягу народного депутата України.

Затвердивши депутатські запити, сесія розглянула процедурні питання. На зміну попередньо узгодженого календарного плану роботи Верховна Рада вирішила працювати в пленарному режимі, за розкладом повного, а не скороченого дня.

І відразу ж розпочалося друге читання законопроекту про держбюджет. Доповідь зробив і відповів на численні запитання міністр фінансів Ігор Мітюков.

Прем'єр-міністр Валерій Пустовойтенко поінформував про уточнення в проекті бюджету макроекономічних показників і закликав сесію схвалити їх. Однак спроба голосування, навіть у поіменному режимі, не дала бажаного результату. Розгляд бюджетного питання перенесено на нинішній тиждень.

Далі сесія розглянула проект закону про встановлення величини вартості межі малозабезпеченості та розміру мінімальної заробітної плати на 1999 рік. У підсумку обговорення закон прийнято в першому читанні та в цілому. Відповідно до нього з 1 січня 1999 року розмір межі малозабезпеченості становитиме 90,7, а мінімальної зарплати — 73,7 гривні. У зв'язку з цим було також прийнято рішення розглянути в січні проект змін і доповнень до чинного Закону «Про оплату праці».

Голова парламентського Комітету у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів Віталій Луценко представив на друге читання проект змін до чинного Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Закон прийняли в цілому. Згідно з ним вводиться, зокрема, щорічна одноразова допомога інвалідам війни першої групи в розмірі десяти мінімальних пенсій, другої — восьми, третьої — семи мінімальних пенсій; учасникам бойових дій, іншим учасникам війни — в розмірі чотирьох-трьох мінімальних пенсій.

У другому ж читанні розглядався законопроект змін до чинного Закону про податок на додану вартість щодо продовження терміну нульової ставки ПДВ (стосовно вугілля, електроенергії, газу і нафти).

Проект змін і доповнень до Закону про оподаткування прибутку підприємств повернуто на доопрацювання.

Сесія розпочала розгляд у другому читанні проекту закону про патентування деяких видів підприємницької діяльності.

Пленарні засідання буде продовжено сьогодні — 29 грудня.

Прес-служба Верховної Ради України.

Рятівники чи монстри?

Вітчизняні АЕС працюють зі свідомо спрощеною системою захисту

У комітетах Верховної Ради

Парламентська фракція зелених і Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи висловили категоричний протест проти добудови нових атомних електростанцій, зокрема — другого блока Хмельницької та четвертого блока Рівненської АЕС, виступаючи за безпечніші джерела енергії: вугілля, воду, сонце, вітер. Відповідний законопроект у ВР не знайшов необхідної підтримки в сесійній залі, однак будуть нові спроби.

Аргументи тих, хто відстоює запуск нових енергетичних потужностей, ніби зрозумілі: енергетична криза, масове відключення світла, зростаючі потреби споживачів... Однак, як наголосив голова комітету Юрій Самойленко, атомна енергетика і без Чорнобиля породжує ряд величезних проблем. Приміром, вартість енергії, виробленої на АЕС, у кілька разів вища, ніж на інших станціях. А найбільшою загрозою є те, що вітчизняні АЕС працюють зі свідомо спрощеною системою захисту. За його словами, в суму, яку просять на добудову нових блоків АЕС (300—400 млн. грн.), не закладено їх безпечність. Тоді як, за розрахунками ЄБРР, кошторис з усіма потребами сягає 1 млрд. 200 млн. доларів.

Водночас, на думку Ю. Самойленка, наведення елементарного порядку в технологічному режимі роботи ТЕЦ дозволить значно збільшити продукування електроенергії і без пуску нових АЕС, і меншим коштом. Забруднення довкілля від ТЕЦ, переконаний він, відбувається тому, що не працюють очисні споруди.

Голова фракції зелених Віталій Кононов вбачає у цій проблемі політичний підтекст. «Ми залежні від постачальників з Росії, бо лише в них можемо придбати ядерне паливо, — зазначив він. — Чи не означає це, що українське ядерне лобі фінансується з російського капіталу?» Він також звернув увагу на те, що досі у світі не знайдено способу знищення ядерних відходів. Зовсім абсурдною він назвав ідею, яка нині крутиться в урядових колах: начиняти цими відходами ракети і запускати їх на... Сонце.

Зелені мають намір до річниці Чорнобильської катастрофи провести в Кузнецовську та Нетішині громадські слухання за участю ЄБРР з питань доцільності добудови в Україні АЕС. А на підтримку своїх позицій у сесійній залі сподіваються від... лівих.

Юліана ШЕВЧУК.

Хто фінансує атомне лобі?

«Голос України», 29 грудня 1998 року. № 250 (2000)

Нафтогазова стратегія

(До 100-річчя нафтогазової освіти в Україні)

Успішне вирішення проблем нафтогазового комплексу неможливе без висококваліфікованих кадрів. На терені їх підготовки українські учбові заклади завоювали собі чільне місце. Ще з часів зародження та становлення галузі в Україні та колишньому Радянському Союзі вітчизняні вузи і технікуми забезпечували фахівцями всі нафтогазовидобувні регіони. Середня Азія, Поволжя, Кавказ, європейська Північ, Сибір, Далекий Схід — скрізь можна зустріти випускника з України. Особливо вагомий внесок українських спеціалістів у розвиток газової промисловості Західного Сибіру, звідки здійснюються основні експортні поставки Росії. Бригадами з України тут пробурено тисячі свердловин, будівельниками побудовані міста, трубопроводи, виробничі бази в Новому Уренгої, Ноябрську та інших містах. А науково-дослідні та проектні інститути забезпечували новобудови необхідною технологічною та проектною документацією, новітніми науковими розробками. Досить сказати, що українськими проектними інститутами проектувалось понад три чверті об'єктів газової промисловості Радянського Союзу.

Іван ДІЯК

1. Початок нафтової освіти

в Україні датується 1898 роком, коли в Політехнічній школі Львова, заснованій на базі Технічної академії, почалась підготовка фахівців з нафтогазодобування. В 1921 році Політехнічну школу перейменовано у Львівську політехніку. В 1922—23 роках створено кафедру буріння і видобутку нафти, в 1924-му — кафедру хімічної технології переробки нафти і газу, в 1939-му — кафедру нафтопромислової механіки.

А на початку 60-х років за ініціативою та за безпосередньої участі професора Т. Ю. Єременка із провідних учених нафтового факультету було створено робочу групу для підготовки концепції поступового перетворення нафтового факультету на самостійний вищий навчальний заклад нафтогазового профілю. Зокрема, в 1960 році в Станіславі (тепер Івано-Франківськ) було створено загальнотехнічний факультет Львівської політехніки, який в 1963 році реорганізовано в Івано-Франківський філіал, що, у свою чергу, 1967 року перетворився на інститут нафти і газу.

За час існування інституту його очолювали Є. Шелепін (1967—1970 рр.), Б. Локотош (1970—1976 рр.), Ю. Гаген (1976—1978 рр.), О. Акульшин (1978—1979 рр.), Б. Тарасов (1979—1993 рр.), Є. Крижанівський (з 1993 р.).

З 1994 року це — Івано-Франківський державний технічний університет нафти і газу.

За роки функціонування єдиного в Україні вищого навчального закладу нафтогазового профілю в його стінах підготовлено близько 30 тисяч спеціалістів. Всі вони працювали й працюють на завтрашній день нафтогазової галузі, на її перспективу.

Зараз студенти навчаються на 9 факультетах, оволодіваючи 20 спеціальностями. Діє аспірантура за 22 спеціальностями, відкрито докторантуру із 6 спеціальностей. Працюють на перспективу спеціалізовані вчені ради для захисту кандидатських і докторських дисертацій (4 спецради з 10 наукових спеціальностей).

У вузі здійснюється післядипломна підготовка, функціонує фізико-технічний ліцей. Наукова робота ведеться з дев'яти напрямків. В університеті організовано два науково-дослідних інститути.

Університет здійснює міжнародне співробітництво. Зараз тут навчаються 58 іноземних громадян — з Індії, Болгарії, Монголії, Йорданії.

ІФДТУНГ підтримує тісні зв'язки зі спорідненими навчальними закладами та фірмами зарубіжжя (Австрії, Аргентини, Канади, Індії, США, Болгарії, Польщі, Угорщини, Чехії, Румунії, Франції, Росії). Здійснюється обмін студентами з Румунією, в рамках міжнародних молодіжних асоціацій — із Грецією, Німеччиною, США, Туреччиною.

2. Україна — імпортер газу

На початку 90-х років, коли Україна стала незалежною, частка її власних енергоресурсів у загальних обсягах внутрішнього споживання енергії становила 41%, в тому числі з газу 22%, з нафти — 11%. Частка споживання окремих енергоресурсів не відповідала можливостям їх виробництва в Україні, оскільки Україна на той час не мала економічної самостійності і її паливно-енергетичний баланс формувався, не виходячи з інтересів розвитку паливно-енергетичного комплексу України, а керуючись стратегією енергетичного забезпечення Європейської частини СРСР, якою передбачалося задовольняти попит на енергоресурси в основному за рахунок сибірського газу і атомної енергії. Тому якщо в 1990 році в Україні видобуток газу становив 28,1 млрд. кубометрів, то в 1991 він зменшився до 24,4 млрд. кубометрів, а протягом 1994—97 років стабілізувався на рівні 18 млрд. кубометрів.

Спад видобутку газу практично був запрограмований такими факторами: виробленням основних запасів газу на найбільших родовищах; енергетичною політикою уряду СРСР, яка передбачала вкладання основних коштів у розвиток сировинної бази Сибіру і пов'язаний з ним відплив кадрів у цей регіон; зменшенням обсягів пошуково-розвідувальних робіт.

3. Україна — експортер газу

Але така ситуація існувала не завжди. Зазирнемо до історії.

Газова, як і нафтова, промисловість бере свій початок із Прикарпаття, яке є одним з найстаріших нафтогазопромислових районів Європи. Ще на початку століття тут почали застосовувати нафтовий газ у промислових масштабах для опалення парових котлів на бурових. Перший газопровід для подачі нафтового газу з Борислава до Дрогобича довжиною 12 км був збудований в 1912 році.

Початком видобутку та споживання природного газу в Україні вважається відкриття в 1920 році Дашавського газового родовища. Промислова експлуатація родовища розпочалася в 1924 році, газ подавався до Стрия. Згодом було прокладено газопроводи Дрогобич—Борислав—Стебник, Дашава—Жидачів—Ходорів, у 1929 році — Дашава—Львів.

Розширення геолого-розвідувальних робіт привело до відкриття низки великих родовищ — Опарського, Угерського, Більче-Волицького. Це зумовило будівництво газопроводу Дашава—Київ діаметром 500 мм і довжиною 509 км. В 1948 році газопровід був введений в експлуатацію, і міста Київ та Тернопіль одержали високоефективне і зручне паливо — природний газ. Нещодавно ми відзначали 50-річчя цієї знаменної події. Газопровід був найпотужнішим на той час на європейському континенті, його пропускна спроможність після будівництва компресорних станцій у Тернополі, Красилові, Бердичеві та Боярці становила майже 2 млрд. кубометрів на рік. У 1951 році газопровід був продовжений через Брянськ до Москви.

Поряд з розвитком газової промисловості на заході України, велися інтенсивні пошуково-розвідувальні роботи в східних та південних областях. Результатом зусиль геологів і бурових стало відкриття в 1950 році унікального Шебелинського газоконденсатного родовища на Харківщині, початкові запаси якого становили 650 млрд. кубометрів газу. Ця подія започаткувала епоху «великого газу» в нашій державі. Галузь отримала бурхливий розвиток. Після введення Шебелинського родовища в експлуатацію в 1956 році було споруджено газопроводи Шебелинка—Харків, Шебелинка—Кривий Ріг—Одеса, Шебелинка—Київ, які розширювались і подовжувались, утворюючи потужну транспортну мережу. Зростала довжина міських газових мереж, кількість газифікованих населених пунктів та промислових споживачів. Україна ставала великою газовою державою.

З відкриттям у 60-х роках у східних районах України таких великих та середніх родовищ, як Хрестищенське, Єфремівське, Кегичівське, Пролетарське, Гадяцьке та інших, виникла необхідність будівництва нового газопроводу. І в 1968—70 роках його було збудовано: Єфремівка—Диканька—Київ з продовженням до західних регіонів України. Газопровід об'єднав два найбільші нафтогазоносні регіони — Дніпровсько-Донецький западину і Прикарпаття — в єдину газотранспортну систему.

Сімдесяті роки характеризувалися подальшим розвитком газової промисловості України. Вводяться в експлуатацію нові родовища, свердловини, установки комплексної підготовки газу, газопроводи, переробні заводи. Видобуток газу продовжував збільшуватися і в 1975—76 роках сягнув максимального рівня — 68,7 млрд. кубометрів на рік.

У зв'язку з поступовим виснаженням основних газових родовищ, відставанням геолого-розвідувальних робіт і приросту запасів від темпів видобутку газу, погіршенням якості та деконцентрацією запасів, з другої половини 70-х років починається зниження обсягів видобутку газу, незважаючи на введення в експлуатацію 33 нових газових і газоконденсатних родовищ.

Стосовно споживання газу, то слід зазначити, що з моменту зародження газової промисловості й аж до 1977 року включно Україна повністю забезпечувала себе цим видом енергоносіїв і навіть мала змогу його експортувати. Так, різниця між видобутком і споживанням газу в країні протягом 1945—77 років становила понад 130 млрд. кубометрів. Перші поставки природного газу за межі України почалися ще в п'ятдесятих роках по газопроводу Опари—Самбір—Стальова Воля (Польща). З 1951 року український газ почав подаватися до Росії, пізніше до Білорусії, Литви, Латвії, Молдови. У 1967 році Радянський Союз почав експортувати газ до Чехословаччини, а згодом і до інших країн. Це теж був український газ.

Розвиток економіки вимагав дедалі більше газу, і з 1978 року лише власного його видобутку вже не вистачало. У зв'язку з цим, а також з необхідністю розширення експортних поставок в СРСР у 1978 році був введений в експлуатацію трансконтинентальний газопровід «Союз» діаметром 1420 мм, довжина якого по території України становить 1567 км. Цим газопроводом газ із Оренбурзького родовища Росії почав експортуватися до країн Центральної і Західної Європи, а також використовуватися споживачами України. Згодом було побудовано магістральні газопроводи Уренгой—Ужгород та «Прогрес».

Споживання газу в Україні продовжувало зростати і сягнуло в 1990 році свого максимального рівня — 118,8 млрд. кубометрів.

4. Невикористаний потенціал

З 1992 року у зв'язку зі спадом виробництва споживання почало скорочуватися, і в цьому році за прогнозами становитиме близько 75 млрд. кубометрів. І хоча це на 7,5% менше, ніж у 1997 році, частка газу в використанні первинних енергоресурсів залишається неприпустимо високою — 45%. Такий показник притаманний лише країнам, котрі не залежать в значній мірі від імпорту газу, а Україна самозабезпечена ним лише на 22%. Решта потреб задовольняється імпортом з Росії та Туркменистану. Щодо розвіданих запасів газу, то їх величина становить близько 1,0 трлн. кубометрів, і за існуючих темпів відбору їх вистачить на 60 років.

Будь-яка країна за умов недостатньої забезпеченості власними енергоресурсами змушена серйозно турбуватися про їх ефективне використання. Україна має надзвичайно високу енергоємність валового продукту — 2,4 тонни нафтового еквіваленту на 1000 доларів США, тоді як в країнах Західної Європи цей показник становить в середньому 0,4. Таким чином, наша держава має великий невикористаний потенціал енергозбереження, який, за оцінками спеціалістів, може становити майже 50% від рівня енергоспоживання 1990 року. Використання енергозберігаючих технологій і устаткування на виробництві та в побуті, ретельний облік, боротьба із крадіжками газу, запровадження дійових механізмів у розрахунках за газ — ось далеко не повний перелік заходів, виконання яких дасть реальне зниження споживання.

За оцінками, споживання газу в Україні в найближчі роки становитиме 65—70 млрд. кубометрів на рік. Згідно з національною програмою «Нафта і газ України до 2010 року», за певних умов власний видобуток природного газу міг би скласти 35 млрд. кубометрів, а нафти — 7 млн. тонн. Якби досягти цих показників, а споживання утримати на нинішньому рівні, самозабезпечення України нафтою і газом зросло б майже до 50%, а це значно підвищило б енергобезпеку держави. Вже зараз, протягом кількох останніх років, незважаючи на значну невідповідність положень національної програми ситуації, що склалася, вдалося стабілізувати видобуток нафти на рівні 4 млн. тонн, а газу — 18 млрд. кубометрів.

5. Стримуючі фактори

Слід відзначити, що підтримувати досягнуту протягом останніх років стабільність обсягів видобутку газу і нафти вдається практично за рахунок експлуатації ресурсної та виробничої баз, створених у минулі роки. Щоб утримати і наростити обсяги видобутку, необхідно:

— збільшити обсяги геолого-розвідувальних робіт;

— затвердити перелік витрат на розвідку (дорозвідку) та розробку родовищ корисних копалин, що включаються до окремої групи витрат платника податку, які підлягають амортизації, передбачивши в ньому віднесення витрат на експлуатаційне буріння та облаштування свердловин до складу валових витрат газовидобувних підприємств;

— затвердити порядок пільгового оподаткування надпланових обсягів видобутку природного газу та нафти;

— дозволити видобувним підприємствам частину відрахувань на геолого-розвідувальні роботи залишати у власному розпорядженні;

— видавати ліцензії (в тому числі й іноземним компаніям) на геологічне вивчення надр перспективних ділянок і територій.

Щодо збільшення обсягів видобутку газу, то воно можливе тільки за умови нарощення обсягів бурових робіт. На сьогодні обсяг бурових робіт дозволяє забезпечити видобуток газу з пробурених свердловин до 1 млрд. кубометрів. В 1997 році підприємствами Укрбургазу було пробурено 187 тис. м проходки, з них 142,5 тис. м експлуатаційного та 44,5 тис. м розвідувального буріння. Основним фактором, що стримує нарощування обсягів бурових робіт, є незадовільне фінансування.

(Закінчення на 7-й стор.).

Національна ідея в Україні себе вичерпала чи її зрадили?

Кому потрібна національна ідея? Хто виступає проти неї і чому?

У 90-ті роки XX століття національна ідея — це початок відродження суверенної України, початок її державотворення, але вже через п'ять-шість років реформ владна еліта України всі провали і негаразди звалила на національну ідею. Непатріотично налаштована частина політичних лідерів псевдореформатори знайшли виправдання бездарним діям, розвалу економіки, зубожінню широких верств населення у тому, що «національна ідея не спрацювала».

Михайло ПАВЛОВСЬКИЙ

Вітчизняний ринок ідей та інтелектуальних послуг владна еліта віддала на відкуп другорядним іноземним радникам-консультантам уряду та Президента України. Ще декілька років такого стану, і інтелігенція — носій інтелекту нації — буде «ліквідована як клас», бо, мабуть, у заготовленій програмі «шокової терапії» Міжнародного валютного фонду і Світового банку Україні відведено шлях на периферію світового господарства.

Кому потрібна національна ідея? Хто виступає проти неї і чому?

Нація — категорія історична. Нація — це політично організований народ, це спільнота, що має свою волю, свої традиції, менталітет, усвідомлює і цінує свою історію, має відповідальність і турбується за майбутнє. Суть нації проявляється в її соціальній психології.

Наскільки нація створює власну державу, настільки держава творить націю. Кожна нація прагне до самодостатнього існування. **Українська нація, як і всі сучасні нації, є багатоетнічною. Ядром нації, корінною нацією, є суто український етнос. Навколо цього ядра об'єднуються «національні меншини». Історично склалися таке взаємопроникнення, переплетіння, такий синтез суто українського етносу із «національними меншинами», що крайня доктрина типу «Україна — для українців» є руйнівною, неприйнятною.**

Оскільки нація — це організований народ, то його організація здійснюється через інститути держави на основі національної ідеї — в сукупності намірів осягнути нове буття. Національна ідея — це по суті своїй ідеологія розвитку нації і держави.

Отже, вона — глобальна, всеосяжна і реалізується через національні інтереси у внутрішній і зовнішній політиці держави. Національна ідея — це стратегія розвитку держави, єдність духовності і моралі на основі менталітету народу.

Головна мета національної ідеї — постійне зростання добробуту нації, забезпечення і збереження умов для розвитку майбутнього покоління на основі своєї державності, економічної самодостатності, культури, мови, духовності, освіченості.

Національна ідея по своїй суті повністю заперечує ідеологію чиказької економічної моделі, зміст монетаристської економічної політики, тому прибічники нинішніх реформ не можуть керуватися національною ідеєю, вони її не здатні сприйняти. Їм зручно прикритися тезою — національна ідея не спрацювала.

Особливості і ознаки української нації, специфічні тільки для України природні ресурси і географічне положення, самодостатність нації зумовлює те, що в Україні може бути тільки українська модель розвитку, не європейська, не американська чи японська, а тільки українська. Тому ті політичні діячі, які виступають за європейську чи американську модель розвитку, зраджують українську національну ідею. Звісно, що при розбудові української моделі суспільства потрібно враховувати досвід європейських країн, США, Японії, Китаю тощо.

Розглянемо тепер більш детально питання про те, хто і чому в XX столітті непримиренно ставиться до національної ідеї? І взагалі, яке місце і роль національної ідеї на перехідному етапі, на етапі трансформації суспільства?

XX століття характерне тим, що у розвитку цивілізації сформувалися дві крайнощі за ступенем втручання держави в економіку.

Це — з одного боку, класичний (дикий) капіталізм (вільний ринок), а з другого — державний соціалізм (централізоване планове господарство). Виявляється, для них обох стоять на заваді нація і національна ідея. І більшовицька, і суперкапіталістична крайнощі ставляться до них непримиренно.

З одного боку — теорія світового уряду, інтеграція у світову економіку. З другого — світова комуністична революція.

У межах геоекономіки всі країни світу можна поділити на два полюси — розвинені і країни периферії світового господарства. Розвинені поліпшують життя свого населення за рахунок посилення експлуатації, перетворення країн периферії у сировинні придатки та ринки збуту.

Виходячи з цього, розвинені країни зацікавлені у вільній торгівлі, у пропаганді відкритого суспільства, експансії на периферію масової культури.

Для розвинених країн характерна чітко окреслена національна ідея, яка однозначно реалізується через національні інтереси у США, Японії, Німеччині тощо.

У розвинених країнах панують модель змішаної економіки, свобода особистості, що підпорядкована суспільним інтересам.

Класичний же капіталізм, особливо модель Адама Сміта та чиказької школи, яку нав'язали Україні міжнародні фінансові організації МВФ, СБ, — це атомізація (індивідуалізація), розпорошення суспільства, витравлення з людей, пише Тойнбі, таких їхніх рис, як солідарність і співчуття. Це розрив зв'язків між поколіннями — жити одним днем. Ф. Хайєк каже: «Навіщо я буду кредитувати майбутнє, воно ж мене не фінансує».

Національна ідея за своїм змістом, суттю стверджує ідеологію розвинених країн. Отже, якщо Україна ставить завдання зійти зі шляху класичного капіталізму та повернути на шлях змішаної економіки — в коло розвинених держав, то їй потрібно вибрати тільки національну ідею, бо вона єдина, що веде у простір розвинених країн.

Як бачимо, політичні партії, діячі із крайньо лівими і крайньо правими поглядами з однаковою затятістю, можливо, різними методами і під різними лозунгами будуть зраджувати, паплюжити і боротися проти національної ідеї, бо саме національна ідея стоїть на перешкоді і державного соціалізму, комунізму і класичного дикого капіталізму.

Сьогоднішня владна еліта перебуває під впливом іноземних радників класичного капіталізму і, отже, зраджує українську національну ідею, реалізовує чужу національну ідею і чужі національні інтереси.

Наголосимо, що особлива роль національної ідеї є на перехідному періоді розвитку суспільства, на етапі його трансформації. Ця роль національної ідеї випливає з того, що вона охоплює всі сторони життя нації, організовує його і, отже, передбачає ефективне використання інститутів держави, державного регулювання. У той самий час на перехідному етапі ринкові механізми саморегуляції можуть бути ефективними тільки за наявності раціональної структури економіки. Її можна створити тільки через державне регулювання і на основі національної ідеї. Національна ідея може бути реалізована лише самостійно, лише українськими патріотами, фахівцями, політиками і лідерами країни.

Михайло ПАВЛОВСЬКИЙ,
народний депутат України.

Нафтогазова стратегія

(Початок на 6-й стор.).

На безпеку енергопостачання негативно впливає також обмеженна кількість джерел і шляхів надходження нафти та газу в Україну. Розв'язанню цієї проблеми допомогло б використання об'єктів, що перебувають на стадії будівництва, — Одеського нафтового терміналу та нафтопроводу Одеса—Броди. За цією схемою азербайджанська нафта від терміналу в грузинському порту Супса буде перевозитися танкерами до Одеського терміналу, а потім подаватися на переробні заводи України та до Західної Європи, одночасно даючи прибутки від транзиту. Як джерела диверсифікації поставок газу слід розглядати Туркменистан, Узбекистан, Казахстан, а у віддаленій перспективі — країни Близького Сходу.

Дуже важливо раціонально, по-господарськи використовувати матеріально-технічну базу нашого нафтогазового комплексу з метою підвищення її прибутковості. Обладнання, встановлене раніше на об'єктах комплексу, в основному не відповідало світовим стандартам. Необхідно найближчим часом здійснити комплекс робіт з реконструкції і модернізації газотранспортної системи, які значно підвищать її надійність і конкурентоспроможність для транзитних поставок газу з Росії та країн Центральної Азії порівняно з альтернативними маршрутами подачі газу, а також дозволить економити до 15% паливного газу. Це дасть змогу в майбутньому наростити обсяги транзиту газу через територію України, а відтак збільшити прибутки держави.

Серйозної уваги вимагають наші нафтопереробні заводи, завантаженість яких найнижча серед країн СНД і в середньому становить 24%. Заводи використовують застарілі технології, оснащені енергоємним устаткуванням, що не дозволяє їм досягти необхідної глибини переробки, скоротити виробничі втрати і випускати достатньо конкурентоспроможну продукцію. Наслідок цього — спад рентабельності нафтопереробки. Переозброєння і реконструкція підприємств дасть змогу збільшити обсяги переробки нафти і створити конкуренцію дешевим імпортованим нафтопродуктам.

Україна, з її величезними запасами вугілля, може бути виробником значних обсягів шахтного метану. Організація робіт з використання шахтного метану, згідно з «Національною енергетичною програмою України до 2010 року», може дати до 6—8 млрд. кубометрів цього газу. З метою виконання положень програми 27 травня 1998 року Кабінет міністрів України подав на розгляд Верховної Ради проект закону «Про альтернативні види рідкого і газового палива». В разі його прийняття розвиток нетрадиційних джерел енергії в нашій державі отримає урядову підтримку.

6. Стратегія на XXI століття

Враховуючи все вищесказане, головними стратегічними завданнями в нафтогазовому комплексі України на найближче майбутнє є:

— збільшення власного видобутку нафти і газу за рахунок інтенсифікації шляхом впровадження сучасних технологій та найновішого обладнання;

— модернізація і реконструкція газотранспортної системи;

— пошук та диверсифікація нових джерел надходження нафти і газу;

— впровадження на державному рівні політики енергозбереження з метою зменшення енергоємності одиниці валового національного продукту.

Необхідно також активізувати міжнародну діяльність, здійснювати взаємовигідні інвестиційні проекти в третіх країнах і в такий спосіб заробляти гроші або ж такі потрібні нам нафту і газ.

А на завершення хочу ще раз наголосити: усе це можливе лише за наявності висококласних спеціалістів і науковців нафтогазової галузі. І тут за сто років у нас накопичився значний потенціал, що дозволяє впевнено дивитися у наступне століття.

Іван ДІЯК,
народний депутат України.

За справу беруться експерти

Щоб об'єднати зусилля міжнародної громадськості у боротьбі з работоргівлею

У широкому спектрі проблем міграції найгострішою залишається проблема торгівлі живим товаром. Про це йшлося під час недавньої зустрічі Уповноваженого з прав людини Ніни Карпачової з головою представництва Міжнародної організації міграції в Україні Стівеном Куком на його прохання.

Завдяки активній позиції українського омбудсмена, її виступам на цю тему в Раді Європи, на міжнародних семінарах та форумах, зазначив Стівен Кук, Україну в світі сприймають як ініціатора боротьби з цим ганебним явищем, а досвід роботи оцінюють як унікальний та гідний наслідування. До того ж, ця проблема виявилась одним з векторів, що може об'єднати зусилля всіх правозахисних організацій Європи і світу.

Ніна Карпачова підтвердила незмінність курсу нашої держави на захист прав і свобод людини, повідомила, що у справі запобігання торгівлі людьми її підтримали Президент України, парламент, голова Координаційного комітету з боротьби із корупцією та організованою злочинністю при Президентові України (який незабаром разом з омбудсменом проведе спільне засідання комітету), ряд державних та неурядових структур.

Було також поінформовано, що при Уповноваженому з прав людини створюється спеціальна координаційна рада з питань запобігання торгівлі людьми, жінками та дітьми, а в парламенті за активної участі Уповноваженого триває робота з удосконалення законодавства з прав людини, приведення його у відповідність до норм міжнародного права, готується до ратифікації Конвенція про статус трудових мігрантів.

Голова представництва МОМ активно підтримав ідею створення координаційної ради із запобігання торгівлі людьми при інституції Уповноваженого і запропонував свою підтримку у цій справі.

Сторони домовилися, що вже найближчими днями експерти від представництва МОМ і Уповноваженого з прав людини проведуть «круглий стіл» і підготують пропозиції щодо діяльності такої координаційної ради.

Зустріч засвідчила перспективність налагодження ділових контактів між представництвом МОМ і Уповноваженим у справі захисту прав і свобод людини.

Час давати обіцянки і час їх виконувати

Роздуми про те, кого задовольняє чинне законодавство

Не в моїх правилах поспішати з висновками або роздавати поради. Думка, як і хліб, аби бути вагомою, має дозрівати повільно. Мимоволі дедалі частіше згадую батькові слова, що для його покоління, яке пройшло через лихоліття війни, у ті тяжкі часи «тиждень був за місяць, місяць — за рік, а рік — за життя». І я не хочу, щоб цей болісний вимір повторився в нашому безвоєнному сьогодні.

З початку вересня цього року кожний ранок для мене починається однаково — переглядаю листи, які надходять з округу на мою адресу. І щоразу думаю: ніколи раніше не відчував більшої гіркоти. Хоча в житті було багато чого — і несправедливість бачив, і Чорнобиль не оминув сім'ю, і образи доводилося терпіти, зціпивши зуби. Долав негаразди завжди однаково — занурювався в роботу, намагався чинити добро тим, хто поруч. Так і одужував, зігріваючись теплом ближніх.

Але це було, так би мовити, особисте. Тепер інакше. У кожному листі — інша людська доля, сповнена відчаю, болі й тривоги за завтрашній день. Всім хочеться і треба допомогти, втішити, підтримати. Люди повірили мені. Тому й звертаються із наболілим.

Але мова не лише про суто людське співчуття, хоча і його часом дуже бракує. Проаналізувавши сотні листів, пересвідчився — йдеться в них практично про одні й ті само проблеми. Найчастіше, це — невиплата зарплат, пенсій, втрата коштів на ощадних книжках, відсутність якісного медичного обслуговування, транспортного сполучення в сільській місцевості, дефіцит палива для житла і шкіл, жахливий стан доріг. Очевидно, що їхнє вирішення неможливе, у більшості випадків, ні на місцевому рівні, ні силами окремого депутата. Це — проблеми загальнодержавні. І потребують вони відповідного підходу. Передусім — на законодавчому рівні.

Але виборці сподіваються і чекають. А я — людина діла. І ніколи не зраджував свого слова. Тому коли мене запитують, навіщо мені, помічнику Президента України, було йти до Верховної Ради, з відповіддю не вагаюсь. Твердо переконаний — парламенту потрібні люди з досвідом практичної роботи у галузі державного управління, права, бізнесу. Саме вони, відчувши на собі всі вади чинного законодавства, знають, як ці вади усунути, бачать, що треба зробити для забезпечення економічного зростання країни. А значить — для становлення України як держави, абсолютним пріоритетом якої буде людина — її честь і гідність, гарантована можливість кожному громадянину достойно жити за результатами власної праці, при надійній системі соціального захисту для дитини й матері, для хворого та інваліда, для пенсіонера-ветерана, працею якого трималося наше суспільство, і який сам нині потребує підтримки.

Навіть недовга робота у вищому законодавчому органі переконала мене, що до парламенту справді прийшло чимало професіоналів — економістів, юристів, бізнесменів. Очевидним стало й те, що нинішнє керівництво Верховної Ради прагне серйозної та копіткої законотворчої роботи, бажає конструктивного співробітництва з виконавчою владою.

Все це, безумовно, додає оптимізму. Але є й інші моменти, менш приємні. Можливо, «старожили» Верховної Ради до них уже звикли і не помічають. Але в мене, як «новачка», вони викликають серйозне занепокоєння і спонукають до певних висновків.

Спробуємо для початку відповісти на ніби просте запитання: «Що таке Верховна Рада і в чому полягає її головне призначення?» Звернімося до Конституції, яка стверджує: єдиним органом законодавчої влади в Україні є парламент — Верховна Рада України. І формується вона за результатами народного голосування.

Цей механізм діє в усьому цивілізованому світі й цивілізує світ. У нас він чомусь спрацьовує лише на двох перших етапах — обрати представників від народу і час од часу голосувати за ті або інші закони. Час від часу, бо у Верховній Раді чекають своєї черги понад сім сотень проектів законів і постанов. А народні обранці тим часом розмахують різнокольорними прапорами та готуються до президентських виборів. Забувши, за що їм платять гроші люди, які місяцями не бачать власного заробітку. Тому не лише процвітання не маємо, але й стабілізувати ситуацію протягом кількох років не вдається. Чому так виходить?

Давайте поміркуємо. Але попередньо спробуємо з'ясувати, кого влаштовує чинне законодавство?

Робітників? Ні! Заборгованості з виплат зарплат зростають, робочі місця невпинно скорочуються, підприємства стоять або й банкрутують.

Селян? Категорично неможливо! Кожна сівба і жнива перетворюються у суцільні нездоланні проблеми з технікою, пальним, за яке доводиться віддавати майже весь майбутній урожай. Не кажучи про те, що «живих» грошей на селі не бачать роками. Поки партійні фракції та їхні лідери у Верховній Раді змагалися у марафонному забігові до крісла спікера, довелося президентові видавати укази про реструктуризацію боргів сільгосптвиробників і податкову «передишку» для села.

Пенсіонерів? Годі й казати! Адже пенсійна система нині така, що люди похилого віку залишені сам на сам з нестатками, хворобами і зрадженими надіями на спокійну старість.

Дрібних підприємців? Аж ніяк! Незліченні податки, збори, відрахування, штрафні санкції нині такі, наче вони призначені бути цвяхами для домовини того-таки дрібного підприємництва.

Бізнесову еліту? Знову-таки ні! Бо законодавство не лише не стимулює, але й елементарно не захищає ні вітчизняного товаровиробника, ні внутрішнє та іноземне інвестування, ні активну зовнішньоекономічну діяльність.

Тоді, можливо, самі народні депутати задоволені своєю діяльністю? Навряд чи. Бо всі вони теж живуть не на іншій планеті, теж спілкуються з людьми, одержують ті самі купи скарг і прохань про допомогу... Хоча деякі з усього, що бачать навколо себе, роблять «логічний» для себе висновок: «Я тут — єдиний порядний, і тільки я «маю честь», усі інші — запроданці та негідники».

От і виходить, що прийняті народними обранцями закони нікому у країні не дозволяють дихати на повні груди. Нонсенс? Ні, наша дійсність. Вона значною мірою стає зрозумілою, коли подивитись, як ці закони приймаються.

Лише два свіжих приклади. На розгляд парламентаріїв вносяться законопроекти, один з яких — це програма приватизації на наступний рік, а другий — постанова про її заборону. Або таке: депутати спочатку заслуховують уряд про погашення заборгованості з виплат зарплат та пенсій, а потім ухвалюють рішення про підвищення рівня прожиткового мінімуму і заробітної плати. Якби ж то при цьому проголосували за бюджет, у якому передбачили джерела грошових надходжень. Не до цього. На жаль, дехто з партфракційних вождів, накинувши оком на президентське крісло, вирішив зі своїми однопартійцями діяти за принципом: «Навіщо віддавати великі борги —пообіцяємо людям ще більше, ніж їм завинили. А не зможемо обіцянки виконати — тим краще. Перекладемо вину на виконавчу владу. Було б з кого питати. Тільки б не з себе».

Хто хоче дати — мусить перше мати. Легко обіцяє золоті гори той, хто не має за душею й олив'яних. Так кажуть у народі.

Або ще одна «картинка з натури». Проекти вкрай необхідних законів, які на стадії ініціативи вселяють надії на краще, «узгоджуються і доопрацьовуються» у профільних комітетах та міністерствах, а потім у сесійній залі «народжується» щось таке обкраєне, що вийшовши за парламентський поріг, розвіює ті надії, як тепло морозним вітром. Саме така доля спіткала законопроекти з питань соціального захисту людей. Отож і маємо з подачі парламенту реформування країни, яке більше нагадує тупцювання на місці, або дії горе-лікаря, що загодовує хворого водночас проносним і в'яжучим у надії на розумний вибір самого організму.

Я згоден з думкою, що пошук взаємоприйнятних рішень є основою політики. Без пошуку взагалі неможливе нормальне життя. Однак не слід плутати об'єктивну потребу з власними примхами, а здоровий глузд — із глузуванням.

Коли я обирався до Верховної Ради, на Чернігівщині розпочалися жнива. Але переді мною не стояло питання, чи допомагати розв'язувати проблему паливно-мастильних матеріалів для тих КСП, які очолювали мої суперники на виборах. Розумній людині ясно: якщо не буде хліба, жодна політика не нагодує. А згодом з'ясувалося, що у деяких селищах області вже протягом кількох років не бачили лікаря. Для допомоги людям зголосилися поїхати спеціальні медичні бригади. Невже і їм треба було попередньо з'ясовувати політичні уподобання пацієнтів і після цього приймати рішення, лікувати чи ні?

Переконаний — справжня політика компромісів відрізняється від політиканства тим, що вона зорієнтована на задоволення потреб співгромадян, а не на «стикування» владних амбіцій політиків. А те, що ми називаємо ідеологічним плюралізмом, має грунтуватися на безумовному визнанні людських цінностей, а не на сповідуванні якихось надуманих догматів усупереч здоровому глузду.

Останнє, на превеликий жаль, доводиться часто-густо спостерігати у Верховній Раді. Замість професійного і відповідального розгляду наболілих питань йде відверта демонстрація особистих політичних уподобань, влучно названа «політичним балаганом».

Але згадаємо: на передвиборних перегонах усі кандидати в народні депутати, усі партії та блоки давали виборцям майже **однакові обіцянки.** І кожен вважав своїм обов'язком запевнити про свою готовність якнайшвидше прийняти такі закони, які дозволять людям нормально працювати, вчасно отримувати гідну зарплату і пенсії, сприятимуть відродженню виробництва і позбавленню підприємців від кримінального та чиновницького терору і податкових кайданів. Обіцянки залишились обіцянками.

Мабуть, кожен неупереджений виборець скаже, що депутатів обирали зовсім не для того, щоб вони у нескінченних до хрипоти дебатах доводили самим собі неминучість «історичної перемоги» дорогих їхньому серцю партійних програм та ідеологій. Або продовжували гарячі дискусії щодо перерозподілу повноважень між різними гілками влади.

Переконаний, що переважна більшість людей, віддаючи останнє, що у них лишилося — свої голоси — сподівалися побачити у парламентській залі тих, хто виправдає їхні надії. І не колись, у недосяжному майбутньому, а вже сьогодні, хоча б потроху, крок за кроком.

Саме тому я і не хочу набувати отого «парламентського досвіду», який нерідко межує з байдужістю і почуттям безкарності за злочинну бездіяльність, або «дієвість» марнослів'я. Мене іноді запитують: от, мовляв, ви допомогли мешканцям лише кількох районів, а як же решта України? Відповідаю: я бачу у Верховній Раді нові, здорові сили, котрі здатні діяти енергійно і компетентно, а відтак досягти конкретних результатів, які зможе відчути кожна родина на нашій українській землі.

Парламентаризм в Україні за сім років незалежності пройшов важкий шлях становлення. Але кредит довіри вже вичерпано. Настав час перетворити Верховну Раду із «верховної безпоради» на справді вищий законодавчий орган держави. Той розумний орган, який має приймати розумні закони, що стануть запорукою розквіту країни, і насамперед щасливого та заможного життя людей. Іншої дороги просто не існує.

Для цього потрібна консолідація здорових реформаторських сил — тих, хто відчуває на собі відповідальність за долю країни.

Принагідно хочеться нагадати тій частині депутатського корпусу, яка вперто намагається зберігати «хорошу міну при поганій грі», переконуючи всіх у своїй бурхливій і такій потрібній діяльності: у політиці головне не те, щоб було гірше суперникові, а те, наскільки ти виправдовуєш покладені на тебе надії. Не розбрат і війна виготовлених на замовлення «компроматів», а конструктивна співпраця виведуть Україну на шлях цивілізованого розвитку.

Заради справедливості слід зазначити, що перші добрі прояви вже є. Парламентарії, які налаштовані на наполегливу державницьку працю, на виконання зобов'язань перед виборцями, розуміють, що треба надолужувати згаяне під час сумнозвісної «спікеріади». Тому розсудлива частина депутатського корпусу підтримала останні президентські укази, які «латають дірки» у законодавчій сфері, зменшили податковий та борговий тягар для сільськогосподарських підприємств, створили сприятливі умови для поповнення Пенсійного фонду.

Зі свого боку, я, знаючи про щоденну діяльність Президента не з чужих слів, можу запевнити, що він завжди готовий позитивно відреагувати на будь-яку плідну парламентську ініціативу. Про реальність його намірів сприяти налагодженню дієвої співпраці всіх гілок влади свідчать, зокрема, пропозиції, викладені в останньому позачерговому посланні Верховній Раді.

Ми маємо стільки проблем, що сперечатися і завчасно ділити «пиріг» майбутніх успіхів не варто. Слави вистачить усім, коли буде що славити. І хай кожному народному депутату підкаже його сумління — але не «партійно-кланове», а особисте, людське — куди і з ким треба йти для досягнення позитивних результатів у суспільстві. Тому що час повноважень спливе дуже швидко. І треба буде звітувати перед людьми.

Олександр ВОЛКОВ,
народний депутат України.

Умієш брати, умій і віддавати

Наглядова рада ВАТ «Артемівський завод з обробки кольорових металів» на своєму черговому засіданні розглянула графік виконання платежів за цех з виробництва мідної катанки, що його придбала у заводу київська фірма «Катех-Електро». Договір купівлі-продажу, укладений 25 травня цього року, передбачав проплату до кінця року 4,5 мільйона доларів США. З цієї суми на день засідання надійшло лише 17 відсотків.

Після докладної розмови, в якій брали участь міський голова Артемівська Олексій Рева і генеральний директор фірми «Катех-Електро» Микола Ткаченко, рада вирішила продовжити термін оплати і скласти новий графік надходження грошових коштів. Окрім того, київського партнера заводу зобов'язано протягом першого кварталу 1999 року погасити борги підприємства з платежів у бюджет усіх рівнів. Фірма також перераховує до кінця 1998 року на завод суму, необхідну для виплати місячної зарплатні всім «кольоровометівцям» і погашення заборгованості у зарплаті за поточний рік. Останній пункт рішення особливо обнадіяв акціонерів, тим паче, що до нового року лишилося зовсім небагато.

Ліна КУЩ.

Реформування центральних органів: від концепції до законодавчого втілення

Посади міністрів повинні мати статус не державних службовців, а державних політичних діячів

У Концепції адміністративної реформи в Україні, основні положення якої, згідно з Указом Президента України від 22 липня 1998 року, мають бути покладені в основу здійснення реформування системи державного управління, містяться принципові підходи до розв'язання ключових проблем, серед яких чи не найгостріша і найскладніша реорганізація центральних органів виконавчої влади. В процесі розробки законодавчого акта, що має регулювати організацію, повноваження і порядок діяльності цих органів, постає ряд дискусійних питань, які з огляду на потреби практичного запровадження, вимагають додаткового теоретичного обґрунтування і більшої деталізації.

Першим за своїм значенням питанням є внесення ясності у доктринальне тлумачення самого поняття «центральні органи виконавчої влади». Воно має цілком відповідати «букві і духу» втіленого у Конституції України підходу до побудови системи органів виконавчої влади.

Передусім нагадаємо, що до ланки центральних органів виконавчої влади нині належать: а) міністерства; б) державні комітети; в) так звані інші центральні органи виконавчої влади, які мають різноманітні назви (часто вони узагальнюються терміном «відомства»).

Назва «центральні органи виконавчої влади» зумовлена встановленою Конституцією України трирівневою моделлю системи органів виконавчої влади, що включає, як основні, такі структурні рівні: 1) рівень вищого органу — уряд; 2) рівень центральних органів; 3) рівень місцевих органів. У такому сенсі центральні органи виконавчої влади (надалі -центральні органи, або ЦО) є безпосередньо підвідомчими урядові органами, тобто органами нижчого стосовно уряду щабля. Вони забезпечують або сприяють формуванню і втіленню в життя урядової політики у відповідних сферах управління, здійснюють керівництво дорученими їм сферами і несуть відповідальність за стан їх розвитку перед Президентом України і Кабінетом міністрів України.

А сама конституційна легітимація згаданих вище рівнів виконавчої влади означає, що їх наявність є обов'язковою для організації виконавчої влади в Україні. В той же час зміст Конституції України аж ніяк не виключає можливості створення якихось додаткових видів органів виконавчої влади, що посідали б певне проміжне місце або мали б похідне значення стосовно згаданих основних структурних рівнів.

Другим не до кінця вирішеним питанням є принципове уточнення наявної і не зовсім досконалої класифікації центральних органів. На цих нових засадах слід визначити загальний склад підвідомчих Кабінету міністрів України органів виконавчої влади з компетенцією зазначеного вище «центрального» рівня.

Отже, по-перше, до групи центральних органів виконавчої влади мають бути віднесені такі види органів:

1) міністерства;

2) державні комітети.

Згідно з Конституцією єдиною ознакою цієї групи органів є те, що стосовно них ключові установчі та кадрові питання вирішуються Президентом України відповідно до його конституційно визначених повноважень (пункти 10 і 15 частини I ст. 106).

Якісна різниця між ними випливає з неоднакового функціонального призначення і статусу. З одного боку, міністерства — це центральні органи, покликані формувати та реалізовувати державну політику у відповідних сферах суспільного життя (секторах державного управління). Їх очолюють міністри, які є членами Кабінету міністрів України за посадою.

Кількісний склад міністерств має бути стабілізований у межах 16—18. Зокрема, мають бути такі міністерства: закордонних справ; оборони; юстиції; внутрішніх справ; фінансів; економіки та підприємництва; паливно-енергетичного комплексу; транспорту та зв'язку; промисловості; агропромислового комплексу; праці та соціальної політики; охорони здоров'я; екології; освіти та науки; культури; інформації; регіональної політики та місцевого самоврядування.

Міністерства повинні мати право видавати загальнообов'язкові (тобто такі, що діють поза межами системи міністерства) нормативно-правові акти в межах повноважень, визначених Конституцією і законами України, а також відповідно до указів Президента України та актів Кабінету міністрів України. Міністерства є єдиноначальними органами.

Державні комітети — центральні органи, які, безпосередньо не формуючи урядову політику, покликані сприяти міністерствам та уряду в цілому в реалізації цієї політики шляхом виконання функцій державного управління, як правило, міжгалузевого чи міжсекторного характеру. Відповідно до частини I ст. 114 Конституції України голови державних комітетів не входять до складу Кабінету міністрів і, отже, самостійно не виробляють урядову політику.

Що ж до кількості державних комітетів, то їх існування виправдано лише в тому разі, коли певні функції державного управління неможливо або небажано віднести до відання якогось одного міністерства або коли існує необхідність організаційно (структурно) розмежувати прийняття стратегічних рішень і їх реалізацію. Зокрема, нині доцільне існування державних комітетів у справах: охорони кордону; митниці; статистики; оподаткування; стандартів та сертифікації; атестації (нинішня ВАК); захисту державних секретів; матеріальних резервів.

Державні комітети можуть видавати загальнообов'язкові нормативно-правові акти лише у межах повноважень, визначених для них законами.

Доречно зазначити, що державні комітети є сьогодні єдиноначальними органами, хоча сама назва «комітет» властива саме колегіальним органам. Тому було б доцільно змінити назву «Державний комітет» на іншу, що більш відповідала б природі єдиноначального органу, наприклад — «Державне агентство» (відповідно, керівник мав би посаду не «голови», а «директора»).

Обидва наведені види ЦО можуть мати підпорядковані їм підрозділи (органи), у тому числі територіальні (регіональні), які становлять так звану «систему міністерства» (або державного комітету).

По-друге, серед підвідомчих Кабінету міністрів України органів виконавчої влади специфічну групу мають становити органи особливого виду — їх доцільно визначити як загальнодержавні органи із спеціальним статусом (ЗОСС). Їх підвідомчість уряду обмежується залежно від змісту спеціального статусу конкретного ЗОСС, який установлюється в кожному разі окремим статутним законом України.

— І навіщо нам взагалі уряд?
— Щоб було кого критикувати.

Стосовно поняття «спеціального статусу» такого органу слід пояснити, що ним визначаються особливості правового становища органу передовсім з питань: а) його утворення, реорганізації та ліквідації; б) призначення на посаду та звільнення з посади його керівників та заступників; в) його функціонального призначення, прав і обов'язків; г) його взаємовідносин з іншими державними органами; д) його відповідальності, підконтрольності і підзвітності; е) скасування чи зупинення його актів.

Виходячи з цього розуміння, вирішальна відмінність ЗОСС від центральних органів убачається у тому, що стосовно перших ключові установчі та кадрові питання повинні вирішуватись в індивідуально визначеному порядку, встановленому або Конституцією, або відповідними статутними законами України. Зокрема, на ЗОСС не можуть бути поширені правила п. 15 частини I ст. 106 Конституції України щодо вирішення питань їх утворення, реорганізації чи ліквідації.

Існування трьох таких органів уже передбачено Конституцією України (п. 14 частини I ст. 106, п. 22 частини I ст. 85), де йдеться про особливий порядок призначення на посаду та звільнення з посади голів Антимонопольного комітету, Фонду державного майна, Державного комітету телебачення і радіомовлення України.

Що стосується складу ЗОСС, то на додаток до трьох перелічених органів, що фактично мають такий статус, було б доцільно надати його також Службі безпеки, Головдержслужбі та Прокуратурі України.

По-третє, ще одну групу підвідомчих урядові органів виконавчої влади також мають скласти органи нового виду, що не збігається з традиційними ЦО. Особливість даного виду полягає в тому, що ключові установчі і кадрові питання щодо цих органів мають вирішуватися самим Кабінетом міністрів України. Виходячи з цього, їх доречно назвати урядовими органами.

Цілком достатньою конституційно-правовою підставою правомірності існування урядових органів є положення п. 9 ст. 116 Конституції України, згідно з яким Кабінет міністрів України спрямовує і координує роботу «міністерств, інших органів виконавчої влади».

Серед урядових органів одна частина органів підпорядковується Кабінету міністрів України безпосередньо, а друга, переважна за кількістю —опосередковано, через підпорядкування тому чи іншому міністерству або, як виняток, загальнодержавному органу із спеціальним статусом.

Доцільно виокремити такі види урядових органів, що підпорядковані міністерствам (тобто входять до системи міністерства):

а) департаменти — утворюються для здійснення функцій керівництва окремими галузями в межах відповідних секторів державного управління;

б) інспекції — утворюються для здійснення контрольно-наглядових функцій як у відомчих, так і позавідомчих межах;

в) виконавчі агенції — утворюються для здійснення реєстраційно-дозвільних функцій щодо фізичних і юридичних осіб, у тому числі на платних засадах.

Усі ці органи функціонують як єдиноначальні і не мають права видавати загальнообов'язкові нормативно-правові акти.

До урядових органів, безпосередньо підпорядкованих уряду, мають бути віднесені деякі нинішні ЦО, які за характером своїх функцій чи сферою діяльності недоцільно організаційно підпорядковувати будь-якому центральному органу. Ці органи можуть функціонувати на засадах як єдиноначальності, так і колегіальності, та видавати загальнообов'язкові акти лише з окремих визначених законом питань. Деякі з цих органів (наприклад, ВАК, різні комісії з премій) мають змішану — державно-громадську природу.

Нарешті, по-четверте, певна група підвідомчих уряду структур (так званих «квазіорганів») має бути виведена взагалі за межі поняття «органи виконавчої влади». Оскільки вони не мають державно-владних повноважень і, отже, не є суб'єктами виконавчої влади, їх статус —це статус установ і організацій при Кабінеті міністрів України.

До складу цих установ та організацій треба віднести: а) ті структури, підвідомчі Кабінету міністрів, котрі фактично не мають владно-розпорядчих повноважень; б) структури, що і на даний час мають статус організацій та установ при Кабінеті міністрів. Усі установчі та кадрові питання щодо цих структур вирішує Кабінет міністрів України.

Підсумовуючи викладений підхід до визначення елементного складу підвідомчих урядові органів виконавчої влади з компетенцією центрального рівня, слід розраховувати не тільки на радикальне зменшення загальної чисельності власне ЦО, а й на більш обґрунтоване встановлення кількісних пропорцій у межах кожної наведеної групи органів.

Необхідність забезпечення провідного місця міністерств серед підвідомчих урядові органів ґрунтується на тому, що лише керівники міністерств входять до складу Кабінету міністрів України, у зв'язку з чим посади міністрів повинні мати статус не державних службовців, а державних політичних діячів (політиків). Запровадження в органах виконавчої влади посад, що мають такий статус, також є проблемою, у ставленні до якої немає цілковитої єдності у законодавчому втіленні основних положень Концепції адміністративної реформи в Україні. Тому її розгляд потребує окремого висвітлення.

Ігор КОЛІЮШКО,
народний депутат України;
В. АВЕР'ЯНОВ,
доктор юридичних наук, професор,
— члени Державної комісії з проведення в Україні адміністративної реформи.

Чи загориться в нашій незалежній оселі світло надії?

В Україні людям дуже важко жити, і вони часто пов'язують свої негаразди з незалежністю України. Тому тут було б доречно згадати ідею В. Винниченка про життєву важливість для України подвійної незалежності — національної та соціальної, тобто незалежності не тільки від зовнішнього владарювання, а й від панування власних панів.

З першою складовою незалежності більш-менш ясно — у нас створена держава Україна. Яка вона — це інше питання: чи мачуха, чи рідна мати для своїх синів. Заради об'єктивності зауважу, що творення державності розпочато не в 1991 році, а задовго до цього. І чи не найвизначальнішими віхами на цьому шляху є жовтень 1917 року, а також вересень 1939-го, коли відбулося остаточне об'єднання України. Чесно подивімось в очі одне одному і скажімо, що не було останнім часом національного гніту над соціалістичною Україною, а за багатьма показниками ми жили краще за «гнобителів» —Росію — та інші республіки. Сьогодні Україна —реальність, і не враховувати цього в політичній діяльності — помилкова позиція.

Щодо ж владарювання власних панів, то ця проблема найгостріша, найактуальніша. Бо гасло Б. Хмельницького — без холопа і пана — і нині злободенне. Горе-демократи в жовто-блакитних жупанах, самі цього не розуміючи, випустили з глека злого демона приватної власності, збагачення і наживи. Всі людські вади вилізли на поверхню, знайшли своє місце в новій Україні. Жадоба до збагачення, хапальний інстинкт, аморальність стали визначальними чинниками нашого сьогодення. Ніби наші громадяни

Станіслав НІКОЛАЄНКО

не знайомі з працями моралістів — Толстого й Шевченка, Достоєвського й Лесі Українки. Метастази дикого капіталізму пронизали все наше суспільство. Корумповані суд, держбезпека, міліція, виконавча та законодавча влада, оточення самого гаранта Конституції. Розквітає аморальність, зникає совість, товариськість. Багаті стають ще багатшими, а бідні ще біднішими.

У хворій українській державі злочинність стає реальністю, входить у наше життя непомітно, але впевнено. Сьогодення підтверджує правоту Арістотеля, який стверджував, що найбільші злочини скоюються через прагнення до надзбагачення, а не потребу найнеобхіднішого. Тиранами стають не для того, щоб уникнути холоду й голоду. Демон збагачення, неконтрольовані приватної власності, виплеканий прикупленими засобами масової інформації, матеріально підтриманий транснаціональними корпораціями, сімкою розвинених країн, за допомогою телерадіоагресії знищив основи моральних устоїв держави. Україна перетворилась на європейську мафіозну Колумбію. Сотні, тисячі спритних нових українців, відкинувши всяку совість і мораль, кинулись грабувати власний народ.

Розграбовано сировинні запаси — нафту, газ, ліс, мінеральні добрива, добираються до землі. Перекупники оволоділи енергоносіями. Якщо на території шахти тонна вугілля коштує 40—60 грн., то через перекупників люди купують паливо в три рази дорожче. Природного газу Україна добуває нині 18 млрд. кубометрів, ще 30 млрд. кубометрів отримує від Росії за транзит газу. Цього з головою вистачило б населенню та електростанціям для забезпечення людей і теплом і світлом. Вистачило б аграрному сектору і 5 млн. тонн нафти, яка видобувається в Україні. І не здирали б різні «інтерагро» та «агробізнеси» три шкури з селянина, не брали б по 7—10 тонн зерна за тонну бензину.

Закордонні фірми не жаліють грошей на підкуп українських можновладців, законодавців, аби тільки завоювати наш вітчизняний ринок, на будь-які витрати йдуть вони, щоб розвалити наші підприємства, завезти за зниженими цінами свою продукцію, а потім, ставши монополістами, встановлювати ціну, яка їм заманеться. А для загалу — казки про конкуренцію, зниження цін, соціально орієнтований ринок і т. д.

Частина працівників Кабміну, економічних міністерств, митниці давно ходять на роботу не заради ста гривень платні, а щоб «провернути» операцію за вигідним фірмачам заліком, бартером, з отриманням бюджетної позички і т. ін. «Прихватизують», докрадають останнє. Замахнулися на лікеро-горілчані заводи, підприємства зв'язку, великі стратегічні підприємства, енергетику. Ось уже й стратегічні бомбардувальники Ту-160 вирішили знищити на догоду НАТО та США. Комусь же вигідно? А чому б не продати їх Росії, Китаю, обміняти на паливо для атомних електростанцій, врятувавши енергосистему від розвалу? Адже вартість літаків фахівці оцінюють майже у 5 млрд. гривень. Цього вистачило б віддати борги в пенсіях і зарплаті. Тим, хто пропонує реальні шляхи виходу з кризи, кажуть: не можна відмовитись від курсу реформ, не слід нічого міняти.

Нас лякають емісією, підвищенням цін, інфляцією. А три роки селянинові чи робітникові, чи вчителеві без зарплати жити не страшно? Монетаристи-реформатори лякають нас, що коли віддати людям зароблене, то ціни вдвічі виростуть. А на всі ето відсотків людям не платити, то це правильно. Правильно, бо мільярди награбованого, що обертаються в тіні, справді бояться інфляції. То виходить, хай бабуся сидить у холоді й голоді, а нові українці на «мерседесах» розкошують.

Коли ж Президент, уряд, керівники Верховної Ради, права депутатська більшість зі своїми прибічниками з прогресивних та агресивних лжесоціалістів та деяких колишніх селян зрозуміють, що так далі не можна? Не буде ж скоро кого дурити — самим доведеться себе годувати.

Невже важко віддати пенсії — ввівши монополію на спирт, горілку, тютюн, закривши щільно кордони, взявши до рук пально-мастильні матеріали? Адже тільки монополія на виробництво і реалізацію лікеро-горілчаних виробів та тютюну збільшить бюджет на 3—4 млрд. грн. (весь борг у зарплатах і пенсіях становить 7—8 млрд. грн.).

Чи хіба не можна ввімкнути в кожній оселі світло, щоб нагріти дім і приготувати їжу? Адже ж найперша свобода — це бути обігрітим і нагодованим. (Прометей украв вогонь у богів, щоб дати людям тепло і їжу.) Для цього слід усунути з ринку енергоносіїв спекулянта — трейдера, як нині кажуть. Встановити контакти з Росією, Туркменистаном. Поставляти туди хліб, цукор, м'ясо, олію, машини, метал, а в них брати енергоносії.

Читач запитає: хто ж це все буде робити, чому все виробництво стоїть, чому немає добрих законів, а ті, що є, не діють? Відповім: є кому робити, порядок наводити — в самого лише гаранта Конституції в прямому підпорядкуванні є кількасот тисяч міліції, 350 тисяч армії, 20 тис. Національної гвардії, десятки тисяч працівників держбезпеки, суду, прокуратури, 70 тисяч держслужбовців, 68 тисяч податківців і т. д. Армада в 1 млн. 200 тисяч осіб. Чи цей велетенський загін не здатний забезпечити виконання законів, Конституції? Здатний, але верхи орієнтують його не на ті цілі. А цілі, мета в державі в усіх мусить бути одна — народне благо.

Зупинити це безумство, запалити вогонь надії в людях — завдання соціалістів і їх союзників. Бандитські бомбардування США, Великобританією Іраку засвідчили, що без активної позиції кожного громадянина, без єдності всіх лівих сил, співдружності слов'янських країн зберегти мир на землі неможливо. Вибори Президента — це добрий шанс, щоб урятувати Україну, наших людей. Ф. Достоєвський писав, що диявол з богом борються, а поле битви — серця людей. Ми мусимо йти від серця до серця, оживити в людях совість, доброту, порядність. Люди ждуть нашого слова, наших вчинків. Змінити ситуацію на краще, об'єднавши всі прогресивні ліві та лівоцентристські сили, — завдання всіх чесних людей, всіх патріотів.

Станіслав НІКОЛАЄНКО,
секретар Соціалістичної партії України, народний депутат України.

Чи лежить шлях України до Євросоюзу через Міжпарламентську асамблею?

Камінь спотикання

Як і три роки тому, 10 грудня цього року перед українським парламентом постала дилема — вступати чи не вступати Україні до Міжпарламентської асамблеї СНД? Верховна Рада розділилася на два протилежні табори. Як і першого разу, рішення про вступ не набрало потрібної кількості голосів.

З цього приводу дискусію ведуть народний депутат України, член фракції Народного руху України Олександр СЛОБОДЯН та народний депутат України 13-го скликання, кандидат політичних наук Володимир ТКАЧЕНКО.

В. Ткаченко: — На моє глибоке переконання, питання про вступ України до Міжпарламентської асамблеї СНД Верховна Рада розглядала не востаннє. Можна згадати, як протягом кількох місяців 1995 року українські парламентарії теж жили цією подією: переконували телеглядачів, радіослухачів, журналістів, опонентів. Безпрецедентний випадок: чотири дні пленарні засідання проходили у формі спільних засідань комісій; частина депутатів, не реєструючись, блокувала прийняття можливого рішення.

Усе це підтверджує, що питання вступу до МПА СНД із нібито прохідного питання міжпарламентських відносин, як часто трактували ініціатори його внесення, перетворилося на питання протистояння двох ідеологій, двох зовнішньополітичних орієнтацій — євразійської і європейської. В межах сесійного залу сформувалися два політичні полюси — КПУ і НРУ.

О. Слободян: — Нічого дивного в тому, що Народний рух зайняв нішу «європейського полюсу», немає. Давайте коротко розглянемо генеалогію його розвитку.

У 1989 році, в умовах тоталітарної держави, до назви новоствореного Народного руху припасували додаток — «за перебудову». Вже через рік цей додаток став непотрібним, а на другому з'їзді НРУ було офіційно заявлено про головне завдання цієї, тоді ще громадської, організації — побудову незалежної української держави. Спільність мети допомогла Рухові об'єднати навколо себе багатьох небайдужих.

Якщо б ми дотримувалися політичної послідовності, то цілком логічно було б до назви Народного руху додати «за інтеграцію до європейського співтовариства». Ця мета — зрозуміла і бажана для багатьох наших громадян.

Саме тому під час розгляду питання про вступ України до Міжпарламентської асамблеї СНД найкваліфікованішою і найаргументованішою була доповідь рухівця Івана Зайця.

В. Ткаченко: — Головними аргументами діяльності державних органів мають бути економічна доцільність та політичний прагматизм. Ці критерії мусять бути визначальними при прийнятті того чи іншого рішення. Напевно, потрібно чітко відповісти на запитання: «А для чого потрібен Україні статус повноправного члена МПА СНД?»

Під час розгляду цього питання у Верховній Раді минулого скликання одним із аргументів за негайний вступ була теза про спільну адаптацію країн СНД під дахом Міжпарламентської асамблеї до європейського законодавства, а потім і спільний вступ до європейських структур. За цей час Україна, а потім і Росія, яка відіграє провідну роль в МПА, вступили до Ради Європи. Чи доцільно тепер приводити законодавство України у відповідність до законодавства держав СНД, які самі повинні будуть пристосовувати своє законодавство до вимог загальноєвропейського правового простору?

Як показала практика останніх років, двосторонні стосунки пострадянських країн — значно ефективніші, ніж відносини під егідою СНД. Тому деякі аналітики висловлюють великі сумніви відносно того, чи потрібен для України такий посередник, як Міжпарламентська асамблея.

О. Слободян: — Безсумнівно, що ця структура перебуває під контролем Російської Федерації. Постійно діючим робочим органом Ради асамблеї є Секретаріат Ради. Цей секретаріат (експерти, технічні працівники) сформований із громадян Російської Федерації, які, як правило, проживають в Санкт-Петербурзі. Що створює широкі можливості для представників Росії у провадженні її інтересів, використовуючи широкий набір засобів — технічних, аналітичних, інформаційних. Господарі надали під цей заклад Таврійський палац, де свого часу засідала Державна Дума Російської імперії. Напевно, щоб підкреслити спадковість.

Зацікавлений у якнайшвидшому вступі України до МПА і її апарат. Доказом його самодостатності є створення гуманітарного фонду постановами Ради МПА від 8.06.94 р. та 28.10.94 р., згідно з якими цей фонд звільняється «від усіх видів податків, митних та акцизних зборів» і займатиметься спорудженням міжпарламентського центру вартістю 250—300 млн. доларів. До речі, жодних даних про існування цього «позамитного майданчика» ініціатори вступу депутатам не надали.

Входження України могло б підняти МПА на якісно новий рівень, тому функціонери Міжпарламентської асамблеї кровно в цьому зацікавлені, адже без динаміки і розвитку кожна система приречена на поступове зниження інтересу до неї, а згодом і на припинення існування.

В. Ткаченко: — Для участі в заходах під егідою МПА СНД від України направляються, як правило, представники лівих партій або депутати, які чітко визначили свою прихильність до інтеграції з Росією. Витрати наших делегацій лягають на бюджет Верховної Ради.

Письмові звіти про участь в заходах МПА СНД українських делегацій відсутні. Це говорить про неможливість аналізу та прогнозування Верховною Радою України подій, які відбуваються в Таврійському палаці. Із переобранням депутатського корпусу зникає і спадковість цього процесу. Подібні поїздки депутатів та працівників Секретаріату ВР України мають сенс тільки як ознайомчо-інформативні, тому що елемент системності відсутній. Але цей момент присутній у діях Російської Федерації.

Враховуючи вищеназвані обставини, потрібно зазначити, що існуючий статус спостерігача в Міжпарламентській асамблеї для України залишається абсолютно нереалізованим. Подібний статус не зобов'язує до виконання прийнятих асамблеєю рішень і дає можливість відслідковувати події, які відбуваються в Таврійському палаці. Україна чомусь займає відносно МПА пасивну споглядальну позицію.

Це говорить про те, що навіть ті політичні сили у Верховній Раді, які зацікавлені у негайному вступі України до Міжпарламентської асамблеї, не знають, що в тій асамблеї робити.

Зрозуміло, всі ці хитання відносно вступу чи не вступу були б набагато менші, якщо б посадові особи нашої держави, крім загальних декларацій про європейський поступ України, всерйоз зайнялися розв'язанням внутрішніх проблем — економічних та корупційних.

О. Слободян: — Не варто забувати, що перебування в МПА — задоволення далеко не безкоштовне. Якщо у європейських організаціях Україна є однією з сорока чи п'ятдесяти учасниць, що не так тяжко лягає на плечі України фінансовим тягарем, то МПА СНД, яка об'єднує десяток держав, вимагатиме від України близько 20% покриття загального бюджету МПА СНД. Що це означає? Це — утримання цілого кварталу в Санкт-Петербурзі з Таврійським палацом, а також чималого штату секретаріату. Це — утримання найновітніших систем зв'язку, транспортні витрати, включаючи численні відрядження працівників секретаріату за кордон для участі в роботі багатьох міжнародних організацій для того, щоб... представляти там інтереси України, яка уже є безпосереднім учасником тих міжнародних організацій.

Не знаю, як тепер, але в 1994—1995 роках Молдова сплачувала свої членські внески до Міжпарламентської асамблеї продукцією власних винних та коньячних заводів. Україна могла б це робити продукцією вітчизняних горілчаних заводів. Звичайно, це жарт, а якщо серйозно, то для нас давно настав час визначитися відносно геополітичних пріоритетів.

Можна зрозуміти такого члена МПА СНД, як Казахстан —для нього шлях у Європу лежить через Росію. В той самий час сусідній Узбекистан, формально приєднавшись до МПА СНД, не направляв туди жодної офіційної делегації. Тому і нам потрібно співпрацювати із країнами — учасниками СНД по тих напрямах, де це обумовлено взаємною вигодою, а не підтримкою комерційної структури, якою фактично є Міжпарламентська асамблея.

МПА перебуває під контролем Росії

Як виборсатися з боргової ями

Зарплата і пенсії — найперша турбота держави

Своєчасність виплати заробітної плати і пенсій було одним з головних завдань, з якими йшла на минулі вибори Християнсько-демократична партія України. На нашу думку, це першочерговий обов'язок кожного державного чиновника — дбати про те, щоб праця всіх, хто трудиться нині, і хто вже пішов на заслужений відпочинок, була гідно і вчасно відшкодована. Народні депутати, члени ХДПУ послідовно відстоюють нагальність вирішення цієї проблеми на засіданнях Верховної Ради України. На мою думку, сьогодні немає болючішої проблеми, ніж ця. Адже за нею — біль, зубожіння, хвороби, безвихідь. Постійне зростання заборгованості з виплат заробітної плати, пенсій, соціальних виплат призвело до того, що багато людей сьогодні ледве животіють.

Що необхідно зробити?

Передусім ми, народні депутати, урядовці, маємо чітко усвідомити, що без державної підтримки, без послаблення податкового тиску на виробника, без невідкладної допомоги держави своїм громадянам цю проблему розв'язати неможливо.

Один з найістотніших факторів, що негативно впливають на соціальний стан, в першу чергу селян, — відсутність обгрунтованої цінової політики, зокрема, диспаритет цін на промислову і сільськогосподарську продукцію. Знецінення результатів праці селян призвело до того, що майже все сільське господарство опинилося на межі банкрутства. Держава не тільки не допомагає селянам в цій складній ситуації, а ще й намагається вибити з них штучно створені «борги», що позбавляє сільгосппідприємства останніх можливостей утриматися на плаву. Склалася абсурдна ситуація: сільгоспвиробникам стало невигідно не тільки добре працювати, а й взагалі вести будь-яке розширене виробництво. Відсутність мотивації до праці (у багатьох селах хліборобам не платять грошей по кілька років) веде до повного занепаду господарств. Це кричуще порушення Конституції України! Поки влада всіх рівнів не повернеться обличчям до людей, нічого не зміниться на краще, і Україна об'єктивно не зможе стати міцною державою, а її громадяни — заможними.

18 листопада цього року Верховна Рада України в другому читанні прийняла законопроект «Про встановлення величини вартості межі малозабезпеченості та розміру мінімальної заробітної плати з 1 жовтня 1998 року», яким передбачається мінімальний розмір місячної заробітної плати 148 грн. Я голосував за нього, хоч розумів, що він не має достатнього фінансово-економічного обгрунтування. Адже середньомісячна заробітна плата на одного працівника у вересні цього року в Україні становила 153,2 гривні, а в таких галузях, як сільське господарство — 97,72 грн., громадське харчування — 84,15 грн., приладобудування — 92,74 грн., легка промисловість —87,02 грн.

За розрахунками Міністерства праці і соціальної політики України для запровадження нового розміру заробітної плати в цих та деяких інших галузях необхідно буде скоротити майже половину працівників або вдвічі збільшити заборгованість із виплати заробітної плати. Нині вона становить у державі понад 6,5 мільярда грн. Зважаючи на труднощі з наповненням бюджету, це означає значне скорочення робочих місць і в бюджетній сфері. Тобто без роботи залишиться велика кількість вчителів, лікарів, науковців... Але уряд для того й існує, щоб шукати вихід із складного становища.

Обговорюючи законопроект щодо вартісної величини межі малозабезпеченості, народні депутати зазначали доволі значні резерви, які слід привести в дію для того, щоб вибратись із боргової ями. Насамперед держава має примусити кожного, від кого залежить розв'язання цієї проблеми, як мінімум, сумлінно виконувати свої службові обов'язки. Необхідні термінові енергійні заходи керівників місцевих органів влади, підприємств, установ та організацій щодо ліквідації заборгованості у заробітній платі, податках та інших обов'язкових платежах. Сплата підприємством податків — святий обов'язок кожного керівника. Адже за недовиконання бюджетних надходжень погасити заборгованість у зарплатах, інших соціальних виплатах не вдасться. І саме з цієї точки зору, усвідомлюючи свій християнський і службовий обов'язок перед своїм народом, перед державою і регіоном, кожен з нас має професійно і сумлінно виконувати свою роботу. За цих умов, я впевнений, ситуація зміниться на краще.

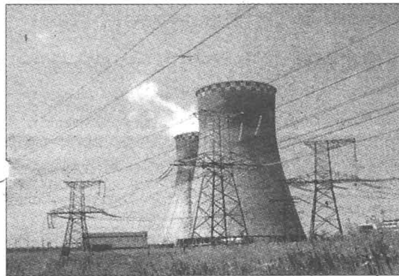
На законодавчому рівні слід прийняти положення (і ми працюємо над цим питанням), щоб підприємства передусім розплачувалися з працівниками за виконану роботу, а не вишукували різні способи ухиляння від погашення заборгованості з виплат заробітної плати і пенсій, слід активніше запроваджувати набутий в нашій області досвід відшкодування їх шляхом оплати різними товарами, здійснення взаємозаліків за електроенергію, газ, комунальні послуги. Але робити це слід тільки на добровільних умовах!

Я знаю, що обласна державна адміністрація питанням подолання заборгованості з виплат заробітної плати і пенсій приділяє велику увагу. Але не все від неї залежить. Наша область дотаційна, і значна частина бюджетних установ фінансується за рахунок урядових подачок. А вони сьогодні не вельми щедрі. Отож місцевій владі слід робити все для того, щоб, принаймні, сповна використати власні можливості для подолання боргових завалів.

Віталій ЖУРАВСЬКИЙ,
народний депутат України,
голова Християнсько-демократичної партії України.

Роздавання посад і лімітів — непорушне

Над енергетикою завис «привид стратегічного інвестора»

Точка зору

Знамено приватизації стомлено похилилося над українською енергетикою. Пошук ефективного власника в цій галузі зупинено. На думку Міненерго, «в Україні процес приватизації енергетичних компаній не був успішний» і не залучив серйозних, стратегічних інвесторів.

Проте дійсність змушує засумніватися в тому, що в такій ситуації українським енергетичним ринком узагалі зацікавляться не тільки стратегічні, а й будь-які інвестори.

Приватизацію підприємств за умов системної кризи галузі справедливо сприймають як панацею. Енергетику, що задихається, не врятують кредити міжнародних фінансових організацій та зарубіжних комерційних банків. Вони — пряма дорога до нової заборгованості в майбутньому. Так, розробка проекту будівництва Київської ТЕЦ-7 переконала, що погашення кредиту і відсотків на нього в 2—5 разів перевищить обсяг капіталовкладень. Отож єдине джерело коштів для енергооб'єктів — виконання інвесторами зобов'язань, узятих на конкурсі.

Реальну приватизацію в українській енергетиці розпочато 1997 року продажем «пільгових» акцій співробітникам енергопідприємств. Так звана «неуспішна приватизація» підняла ціну на ці акції до двох-трьох номіналів. Володарі «пільгової передплати» в середньому отримали на руки по 2,5 тисячі гривень. Соціальна напруженість у галузі спала. Інвестори зробили свій перший внесок до української енергетики. На початку 1998 року на конкурси було викинуто великі пакети акцій енергетичних підприємств. Держава розлучалася з цінними паперами, відділеними від майна, й отримувала натомість реальні гроші. Це був наступний внесок інвесторів до вмираючої галузі.

У жовтні-листопаді на приватизованих енергопідприємствах відбулися перші збори акціонерів. Нові господарі не тільки зайняли тверді позиції у спостережних радах, а й очолили їх. Зацікавленість інвесторів у розвиткові придбаних підприємств здавалася очевидною. Україна отримала ефективних власників, що за наших умов цілком можна прирівняти до поняття «стратегічний інвестор». Не висуваючи додаткових умов, власники контрольних пакетів готові вже сьогодні працювати в рамках наявного законодавчого поля й активно брати участь у його позитивному реформуванні.

Проте акціонерів, які не встигли «розвернутися», протверезили висновком, що вони не є стратегічними, а тому мало цікаві українській енергетиці. З ініціативи Міненерго розчерком пера Прем'єр-міністра приватизацію в галузі зупинено. Над енергетикою завис «привид стратегічного інвестора». Саме «під нього» передбачено провести низку заходів з «удосконалення процесу приватизації об'єктів електроенергетики України».

Роботи на цьому терені — непочатий край. Претензії західних «стратегів» надто серйозні. Достатньо вчитатися в умови «Електрисіте де Франс», які компанія додала до своєї комерційної пропозиції щодо купівлі акцій «Одесаобленерго». Тут і делегування на сім років права голосування державним пакетом, і цілковита власність, і вільне використання всієї виручки та прибутку, і автоматичний перегляд роздрібних тарифів залежно від зростання цін на оптовому ринку тощо.

Чи готова Україна сьогодні до співпраці з такими власниками? Чи цікава «стратегічним інвесторам» наша енергетика? Професійні приватизатори дають негативну відповідь. Роздержавлення по-українськи — явище надто специфічне для великого іноземного капіталу, він не згодний грати за нашими правилами. Поодиноких стратегічних інвесторів, які захотіли брати участь у конкурсах, не було попереджено Міністерством енергетики про те, що їхні вимоги нереальні, бо суперечать українському законодавству. Бажані «стратеги» зійшли з дистанції і не приховували роздратованого подиву.

Оптимізм керівництва Міненерго з приводу зацікавленості західних партнерів в українських енергооб'єктах здається щонайменше наївним. Вкладаючи гроші, великі іноземні компанії завжди обчислюють очікуваний прибуток. Стан вітчизняної енергетики не одурить серйозного інвестора. З 1991 року в Україні безупинно знижується виробництво та споживання електроенергії. Вітчизняні ТЕС працюють сьогодні на рівні середини 60-х. Більшість енергоблоків експлуатують 20—30 років, тобто вони подолали критичну межу. Не в кращому стані ГЕС та АЕС. Коштів на поновлення устаткування немає. Технічний стан електромереж катастрофічний. Кожна третя електропідстанція відпрацювала свій ресурс. Втрати в мережах збільшилися з 13,3% 1996 року до 16,17% 1997-го. Електроенергію просто крадуть. Крім того, різниця між виробленою і фактично реалізованою електроенергією становить близько 1 млрд. гривень.

Одна з головних причин нинішньої кризи — хронічні неплатежі. Тільки в промисловості заборгованість за спожиту електроенергію зросла з 975,4 млн. гривень на 1 січня 1996 року до 1554,0 млн. на початок 1998-го. Фінансова ситуація в галузі ускладнюється й тим, що більшість розрахунків зі споживачами відбувається «небанківськими» шляхами: бартерними, вексельними та ін. У першому кварталі 1998-го у грошовій формі було оплачено лише 16% вартості відпущеної електроенергії. Енергопідприємства втратили обігові кошти, а отже — і можливість вчасного проведення планових та аварійних ремонтів.

Цілком очевидно: енергетична галузь України нерентабельна. Вона потребує глибокого реформування, радикальних ринкових перетворень.

У 1996 році Верховна Рада прийняла Національну енергетичну програму України до 2010 року. В ній визначено стратегічні шляхи подолання паливної кризи та розвитку електроенергетичної галузі. Програма зважає на національні інтереси України і грунтується на використанні резерву власного палива, розвиненої промислової бази енергомашинобудування, значного науково-технічного та кадрового потенціалу енергетики.

Наприкінці 1998 року, в переддень професійного свята енергетиків, з високих трибун констатували: в галузі склалася патова ситуація. На одному із засідань Кабміну міністр енергетики Олексій Шеберстов вимушено визнав, що не виключено роз'єднання енергосистеми та відключення цілих регіонів. Українські енергетики працюють на частоті, нижчій від критичної: 48,95—49,1 Гц. Згідно з планом дій Міненерго і компаній «Укренерго» в разі подальшого падіння частоти передусім електроенергією забезпечуватимуть індустріальні райони. Перспектива аграрних областей —залишитися в темряві. Казахстан «проходив» таке ще на початку 90-х — тижні без тепла й світла. Схоже, до такої перспективи морально готують Україну.

Ще до 1 червня 1998 року згідно із Законом України «Про електроенергетику» уряд мав подати до Верховної Ради проект закону про основи функціонування оптового ринку електроенергії. Це й був би крок назустріч вимогам іноземних інвесторів, які чекають прозорості та відкритості інформації про роботу українського енергоринку. Проте Міненерго, абстрагувавшись від «стратегічних інвесторів», обирає другий шлях. Учасникам енергоринку запропоновано підписати новий договір, де «Укренерго» виступає в ролі комісіонера. Цей своєрідний документ передбачає односторонню відповідальність покупця електроенергії та її виробника за обумовлені обсяги і терміни реалізації енергії за цілковитої безвідповідальності комісіонера. Учасники енергоринку так і не дізналися, чому господарські споживачі не можуть самі вибирати між обленерго і незалежними постачальниками енергії, чому генерації не мають права прямо укладати договори з тими, хто володіє реальною власністю і зацікавлений у їхній продукції, тобто енергопостачальними компаніями?

Деякі цифри легко прояснюють ситуацію. На рахунок Міненерго надходять 5 відсотків від суми операцій, що пройшли через енергоринок. У 1977 році обсяг продажів становив близько 8,5 млрд. гривень... Навряд чи за такого розкладу можна чекати прозорої та збалансованої тарифної і цінової політики, на які розраховують інвестори.

Утім, чи не набудуть уже найближчим часом розмови про стратегічних інвесторів статусу міфотворчості? Відкинувши реальні інвестиції в очікуванні «стратегічних», Україна з подання Міненерго ризикує позбавити енергетичну галузь фінансового підживлення. Залишившись без грошових вливань сьогодні, наші енергопідприємства не зможуть і завтра зацікавити своїми акціями західних «стратегів». Коло зімкнеться. Власність в енергетиці залишиться незайманою. Так само, як і ексклюзивні права Міненерго: роздавання заповітних керівних портфелів, визначення лімітів, розв'язання питань взаємозаліків і бартеру в розрахунках за паливо для електростанцій та споживану електроенергію.

Віталій ПЕТРЕНКО.

У номер

Житомир

І в найдальшому селі чують наші «голоси»

Коли на Житомирщині оцінюють роботу поштовиків, за взірець завжди ставлять Овруцький район. Тут усі 38 поштових відділень діють як єдиний злагоджений механізм завдяки директору райвузла зв'язку Йосипові Лерману. Він любить рідний Овруч, закоханий у професію, якій віддав уже 48 років. А про значення, яке пошта відіграє в житті мешканців цього району, свідчить і те, що й найнеобхідніші товари людям доставляють... листоноші.

Й. Лерман — постійний читач «Голосу України». А за кількістю передплатників на нашу газету Овруцький район завжди перший в області. Голосоукраїнці приєднуються до вітань, які в ці передноворічні дні одержує Йосип Юхимович з нагоди 70-річчя, і бажають, щоб його й надалі не полишала енергія, котрій і молоді можуть по-доброму позаздрити.

Херсон

«Озброїли» поштарів

Керівництво обласного підприємства «Херсонпошта» вирішило потурбуватися про сільських поштарів і придбало «універсальні відлякувачі». Невеликий пристрій поєднує в собі кілька функцій. Можна ввімкнути сирену, скористатися ультразвуковим сигналом для відлякування тварин, особливо собак, а також підсвітити ліхтариком.

Поки що перша партія відлякувачів потрапила в районні центри. У разі позитивних відгуків користувачів можна буде вести мову про масове «озброєння» поштовиків.

Вінниця

В адміністрації — «жіноча команда»

Голова Вінницької облдержадміністрації Микола Чумак змінив свої «тили» одразу цілою командою представниць жіночої статі — він підписав розпорядження про... обласну жіночу адміністрацію. До її складу ввійшли відомі в області юристи, психологи, члени жіночого об'єднання «Дія», бізнес-леді. Очолила новостворений орган, що діятиме на громадських засадах, досвідчений профспілковий працівник Галина Нищик.

«Жіноча команда» візьметься за розв'язання болючих питань, які хвилюють слабку стать.

Кіровоград

Інваліди шиють, в'яжуть і печуть

При Кіровоградському центрі трудової і соціальної реабілітації інвалідів уже діють невеликі виробництва — швейне і в'язальне, працюють майстерні з ремонту взуття, годинників, радіо- і телеапаратури. А нещодавно тут відкрито й пекарню. Голова облдержадміністрації Михайло Башкиров пообіцяв інвалідам допомогти знайти замовників на їхню хлібобулочну продукцію.

Донецьк

Чистота за бартером

Десять сміттєзбиральних машин отримало від міської ради Донецьке автопідприємство комунального автотранспорту. Техніку придбано за позабюджетні кошти в обмін на продукцію, виділену підприємствами міста.

Луганськ

Цей чоловік на знімку — доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри урології та онкології Луганського медичного університету Володимир Пепенін щойно провів свою п'ятитисячну операцію. Прикметно, що ця цифра збіглася з 60-річчям хірурга.

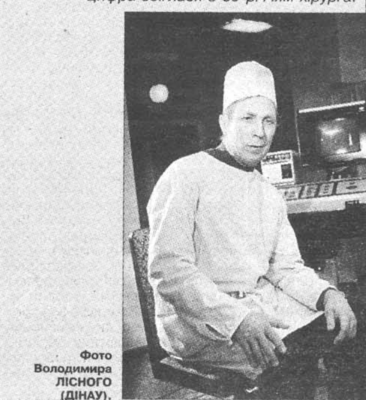

Фото Володимира ЛІСНОГО (ДІНАУ).

Мамо! Дай «гам»!

200 грамів каші — за вітчизняного виробника!

Споживчий кошик

Народити дитину — це ще півсправи. Головне — її виростити й виховати. Перше означає вдягти й нагодувати, друге — дати добру освіту. Проте всі складові виховання починаються з годування. Від того, чим і як годують малюка, залежить дуже багато в його житті — здоров'я, розвиток, настрій...

Сьогодні асортимент дитячого харчування маленьких громадян значно відрізняється від торговельного асортименту десяти- і навіть п'ятирічної давності. Наприклад, мами 1988 року могли запропонувати своєму малюкові вітчизняні сухі суміші «Детолакт», «Вітолакт», «Малютка», каші «Малюк» і фруктове пюре «Рум'яні щічки». До речі, останнє, мабуть, називалося так через те, що викликало діатез у багатьох дітей... Нині прилавки магазинів і базарів рясніють найменуваннями дитячої продукції зарубіжного виробництва. І цей товар має попит.

Попри твердження демографів про те, що смертність перевищує народжуваність, наші пологові будинки не простоюють без роботи. На жаль, через несприятливу екологічну ситуацію, погане харчування, психологічні стреси мало хто може годувати своїх немовлят материнським молоком. За даними медиків, кожне друге немовля — «штучне». Його харчування прямо залежить від фінансового благополуччя сім'ї: батьки із середнім достатком годують своїх нащадків продукцією фірми «Хіпп», «Нестле», «Нутрісія»; родини з низьким рівнем доходів віддають перевагу українським сумішам і кашам. Такий вибір обумовлює не тільки ціна (наприклад, замінник материнського молока «Нутрілон», австрійська фірма «Нутрісія», коштує 7 грн. 80 коп., а наша «Малютка» — 3 грн.), свою роль відіграє і реклама. Провідні виробники дитячих товарів на ній не заощаджують.

Вітчизняний виробник поки що не може конкурувати із зарубіжними колегами. І хоча якість більшості наших продуктів харчування для дітей відповідає всім гігієнічним нормам і медичним показникам, зовнішній вигляд товару залишається непрезентабельним. В Україні два молочноконсервні комбінати — Хорольський і Бальський, які спеціалізуються на продуктах харчування для дітей віком до трьох років. Нещодавно останній продав частину своїх акцій швейцарській фірмі «Нестле» і вийшов із списку стовідсоткових вітчизняних виробників дитячого харчування.

То що все-таки їстимуть наші маленькі діти? Це питання недавно обговорювали на засіданні парламентського Комітету з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства. Висновок, зроблений народним депутатом Світланою Синенко, невтішний:

— У нашій державі не створено умов, щоб годувати немовля. Можна, звісно, напоїти його коров'ячим молоком, але це для дитини може погано скінчитися...

Світлана Іванівна вважає політику уряду щодо «світлого майбутнього» варварською і не може зрозуміти теоретичних програмних гасел і їх практичного фінансування:

— Нещодавно під час зустрічі з районними лікарями Президент сказав, що немає в державі іншого пріоритету, крім охорони здоров'я та захисту дітей! А три місяці тому до нас у комітет прийшов представник Світового банку, який працює за завданням Президента і вивчає ситуацію у сфері охорони здоров'я з метою «знайти шляхи скорочення фінансування охорони здоров'я»! Кому вірити?!

Попри економічні труднощі, «останній із могікан» — Хорольський молочноконсервний комбінат продовжує випускати продукти харчування для

найменших. У кращі часи він випускав 14 тисяч тонн продукції. Тоді Україна забезпечувала СРСР четвертою частиною дитячого харчування. Не останнє місце в його виробництві посідав і Хорольський комбінат. Сьогодні реально підприємство може дати п'ять, а випускає три тисячі тонн продукції. Тут впроваджують нові технології, рецептуру, пакувальні матеріали. Але конкурувати із західним виробником український комбінат не може через об'єктивні причини: 20% ПДВ, торговельні націнки, зовнішній вигляд, застаріле обладнання тощо.

За словами першого заступника міністра АПК Леоніда Сваткова, відсутність централізованих капіталовкладень і довгострокових кредитів не дають змоги здійснити реконструкцію підприємств. Згідно з постановою КМ, поточного року до переробної галузі передбачено було 3 млн. грн. вкладів, а профінансовано лише 2%!

А поки дяді й тьоті у верхах думають, як і на які гроші нагодувати малюків України, мами і тата щодня чують від своїх чад: «Дай «гам»!». І, не чекаючи милості від держави, намагаються розв'язати цю проблему самостійно, хто як може...

Ольга ВІТЕР.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Притулок від батьківської «любові»

Соціальний зріз

Тут можна почути таке, що мурашки по спині пробіжать. Приміром, тринадцятирічну Лесю мама час від часу намагалася «виховувати», б'ючи кочергою по голові, а меншого шестирічного братика вітчим жбурляв на асфальт... Сестричок Аллочку й Іринку батьки-алкоголіки за будь-якої погоди виганяли жебракувати — і хай лишень спробують діти не принести на пляшку та закуску. А ось одинадцятирічну Лілю мати взагалі змушувала займатися проституцією — та ще й навчала, як «торгувати» подругами. Всі ці жахи розповідають вихованці Херсонського притулку для неповнолітніх. Це єдиний в таврійському обласному центрі заклад, куди працівники правоохоронних органів передають дітей-жебраків.

— Сім місяців діє притулок після ремонту, — розповідає директор специфічного закладу Юрій Тимофієнко. — За цей час через наші руки пройшло близько 250 вихованців. Практично кожна друга дитина виявилася психічно травмованою.

Тому у притулку дійшли висновку, що необхідно створювати центр соціальної реабілітації дітей, котрі постраждали від насильства.

Ідею створення такого центру підтримали й у Херсонській міськраді, і в обласному та міському відділах у справах сім'ї та молоді. Заступник міського голови Андрій Яценко взяв це питання під особистий контроль.

— Перші успіхи вже спостерігаються, — ділиться Юрій Тимофієнко. — Скажімо, мало хто вірив, що наші вихованці зможуть ходити до звичайної школи, а ми цього домоглися. Назустріч нам пішли педагоги із середньої школи № 17 на чолі з Галиною Калин. Хоча спершу сумніви були — адже наші підопічні до цього не вчилися три—чотири, а то й більше років.

Значну допомогу надають депутати міськради — їх зорганізовує керівник служби у справах неповнолітніх Сергій Черевко.

І без спонсорів притулок не зміг би навіть вижити, а не те, щоб займатися науковим експериментом. Так, керівник філії «Правексбанку» Анатолій Салоїда потурбувався, аби у закладі з'явився комп'ютер, директор фірми «Тенгіз-Дніпро» Анатолій Гамбарян подарував відеомагнітофон. Народний депутат України Леонід Пашковський посприяв, аби притулок не платив за користування природним газом.

Сергій ЗЛЕНКО.

Херсон.

Цифри, що не обтяжують кишені

Під час Всеукраїнської наради, проведеної на тристоронній основі Кабінетом міністрів, Конфедерацією роботодавців та Федерацією профспілок України йшлося про вдосконалення колективного договірного процесу.

Зокрема, наголошувалося на численних зловживаннях з боку деяких керівників. Почасти їх спричиняє відсутність колективного договору між роботодавцем та працівниками. Крім того, через складну економічну ситуацію значно погіршився стан розрахунків із заробітної плати, пенсій та інших соціальних виплат. У цілому в народному господарстві лише борг у заробітній платі сягає 6,6 млрд. грн. Також різко погіршилася безпека праці, згорнуто видатки на забезпечення населення житлом, оздоровлення.

Але навіть колективний договір не завжди є гарантом чесних відносин між сторонами. За даними ФПУ, повністю виконуються тільки 8,3% положень, майже 60% — реалізуються частково, решта взагалі ігнорується.

На жаль, наведені цифри не додають оптимізму і святкового настрою. Єдина надія на об'єднання зусиль профспілок та уряду для створення повноцінної правової бази.

Чи відвернуть безробіття «Золоті руки»?

У Кримському республіканському центрі зайнятості розгорнуто нову програму профорієнтації населення за рахунок шведських платників податків.

Безробітні півострова отримують спеціальності на навчально-виробничому комбінаті житлово-комунального господарства Сімферополя за шведською програмою перенавчання «Золоті руки», її вартість 4400 тис. крон. Нею передбачено навчити кожного з них мінімум п'ятьом професіям. Адже працедавець охочіше візьме на роботу, так би мовити, «багатостаночника», котрий одночасно є і столяром, і зварювальником, і штукатуром, і електромонтером, і сантехніком.

Направляють сюди навчатися за списками районних і міських центрів зайнятості з усіх куточків Криму, єдиного в Україні регіону, обраного для цього експерименту.

Шведи оплачують вартість методичних розробок, оргтехніки, комп'ютерного обладнання. Гроші на прожиття, житло, стипендію протягом дев'яти місяців навчання виділяє Кримський республіканський центр зайнятості населення, директор якого Євген Неклюдов вважає «Золоті руки» однією з найкращих програм за весь час існування його служби.

Адже нині в Криму на кожне вільне робоче місце претендують 13 чоловік.

Віктор ХОМЕНКО.

Сім'я калічить, держава лікує?

У селянина одна надія — на себе самого і сусіда свого

День відкритого листа на Вінниччині

(Початок на 1-й стор.).

Під час розмови, що відбулася в облдержадміністрації, з журналістами спілкувалися: голова обради Григорій Калетник, перший заступник голови облдержадміністрації Юрій Іванов, заступники Григорій Заболотний та Сергій Ігнатов, голова ради федерації профспілок області Валентин Баранський, начальники ряду управлінь та служб. А ось народні депутати від області, на жаль, не відгукнулися на пропозицію взяти участь у газетній акції. А запитання до них були...

Наступного дня виїзна редакція працювала у Шаргородському районі, про що ми докладно розповімо.

«Гаряча лінія»: випустили пар — і тільки?..

А розпочнемо з "гарячої лінії". Протягом години на телефонні дзвінки відповідали керівники області, їх заступники, начальники управлінь. Забігаючи наперед, скажемо: прикро, що по гарячих слідах не вдалося вирішити жодного питання. Дехто з цього приводу гірко пожартував: «Люди випустили пар — і то добре». Тож послухаємо їх.

— Алло! Телефонує вам Ганна Михайлівна Ясинецька із села Лозова Шаргородського району. — Мій будинок постійно підтоплюється. Відвести воду, кажуть, дорожче, ніж відселити сім'ю. Хто може мені допомогти?

Ю. ІВАНОВ: — Ганно Михайлівно, це питання повинно вирішуватись безпосередньо на місці головою районної держадміністрації Іваном Карлащуком. Звертайтеся, будь ласка, до нього.

— Добрий день! Вас турбує Ткач Болеслав Антонович із села Юхимівка Шаргородського району. Я інвалід другої групи. Скажіть, хіба такі люди, як я, не заслужили на кращу пенсію або хоча б її вчасне отримання?..

Григорій ДИКИЙ, начальник управління соціального захисту населення: — Ви справді заслужили на більшу увагу до себе з боку держави. Інваліди, ветерани взагалі не повинні відчувати скрути на старості. На жаль, питання розміру пенсій не наша компетенція. Сьогодні ми керуємось чинним законом про пенсійне забезпечення. Він не ідеальний, його потрібно змінювати, причому чим скоріше, тим краще. Про причини заборгованості говорити можна багато, та ви їх знаєте. Отже, ні вам, ні іншим пенсіонерам зарадити не можемо.

— Я Іваненко Іван Степанович. Телефоную від імені хворих дільничної лікарні селища Копайгород Барського району. Як, на вашу думку, можна вилікуватись у холодному приміщенні, в якому через кожну годину вимикають світло?

Ю. ІВАНОВ: — Відповідно до постанови Кабміну лікарні, інші подібні заклади та установи не повинні відключати від електромережі. Але таке трапляється, тому в усіх райлікарнях встановлено автономні джерела електроенергії. У разі необхідності вони дають струм в операційні і пологові приміщення. До речі, наша область вкладається у доведені їй ліміти електроенергії, ми навіть дещо економимо. Енергетики постійно ігнорують цей факт. Керівництво області добивається позитивного розв'язання проблеми.

— До вас звертається пенсіонер з Ладижина Тростянецького району Григорій Опанасович Жердецький. Поясніть мені, прошу, чому така велика різниця у розмірах пенсій між нами, простими смертними, і державними службовцями?

Г. ДИКИЙ: — Григорію Опанасовичу, не ми встановлюємо розмір пенсій, це справа Верховної Ради. Згоден з вами, що пенсійне законодавство на сьогодні далеке від досконалості і його треба міняти.

— Я телефоную з Вінниці. Василь Васильович Продан. Допоможіть отримати зароблену продукцію. Цієї осені група «чорнобильців» у складі десяти чоловік працювала на обробітку цукрових буряків у Літинському районі. Роботу ми виконали, а розраховуватися з нами не поспішають.

Микола КУЧЕР, начальник управління сільського господарства і продовольства: — Я дам доручення нашим спеціалістам розібратися у вашій проблемі. Зароблене ви повинні отримати.

— Поясніть, що сталося з Вінницьким олієжиркомбінатом і насіннєвим заводом? Чи є у них перспектива? Моє прізвище Вареник.

Григорій ЗАБОЛОТНИЙ: — Обидва підприємства переживають велику економічну скруту. Якщо коротко, вихід з неї може бути один — реприватизація і продаж.

— Вінничанин Сівак Іван Васильович, ветеран війни. Цікавлюся питанням щодо пільг на оплату за житлово-комунальні послуги.

М. ЧЕРНЕНКО, начальник управління житлово-комунального господарства: — Згідно із чинним законодавством такі пільги справді передбачені. Інша річ, що кошти на їх покриття у бюджеті не закладаються. Втім, прошу вас підійти до мене, будемо розбиратися.

— Вас турбують мешканці будинку № 44 по вулиці Литвиненка. Понад місяць у нас не працює ліфт.

М. ЧЕРНЕНКО: — З цього приводу я розмовлятиму з начальником «Вінницяліфт», щоб з'ясувати, чим можна вам зарадити.

— Я, Єгоров Петро Михайлович, мешкаю у Вінниці по проспекту Коцюбинського. На очах він перетворюється на суцільний базар — ні пройти, ні проїхати. Хто дав дозвіл на торгівлю? Якщо ніхто, то чому правоохоронні органи міста «сплять»?

Від редакції. *Шановний Петре Михайловичу, ваше питання переадресовано міськвиконкому.*

— Доброго дня! Моє прізвище Стахар Дмитро Миронович, вінничанин. Як це так виходить, що вже два дуже важливих рішення обласного арбітражного суду відміняє Вищий арбітражний суд? Одне — щодо ліквідації районних рад у Вінниці, друге — закриття міської лікарні № 4.

Від редакції: *Власному кореспондентові у Вінниці доручено підготувати з цього приводу матеріал.*

Нам відповідають

«Вибачте, допомогти не можемо»

З першого й до останнього дня війни був на фронті інвалід другої групи Іван Кухарчук із Жмеринки. Три поранення і сім операцій переніс ще один учасник війни вінничанин Семен Жеребко. Вони звернулися до редакції з проханням роз'яснити, чому не можуть отримати автомобілі.

Відповідає Г. ДИКИЙ:

— На жаль, забезпечити транспортом інвалідів війни немає можливості. З 1996 року з державного бюджету на це кошти не виділяються. Нинішнього року область отримала тільки 25 автомобілів. З них ключі від 11 автомобілів вручено інвалідам війни, 6 — інвалідам ЧАЕС, 8 — загального захворювання.

***

Мешканці села Тростянчик Тростянецького району повідомили, що у них з літа не працює радіо: лінію пошкодили електрики під час роботи на мережах.

Відповідає начальник обласного управління промисловості, енергетики, транспорту та зв'язку Іван Михайлюк:

— В області налічується понад тисячу кілометрів обірваних радіодротів. Замінити їх всі одразу, зрозуміло, не просто, але роботи ведуться.

***

Від редакції. *Ми розуміємо, що відповіді не задовольнили читачів. Та хіба розв'язання всіх проблем потребує втручання Києва?*

Авторитетне слово

Про ганебний бюджет, гіркий цукор і зайвий спирт

Г. КАЛЕТНИК: — Однією з проблем, яку не можна розв'язати без підтримки Кабміну, є формування бюджету. Наша область дотаційна: 48 процентів коштів маємо отримувати з державної казни. На нашу думку, формування дотаційного бюджету не стимулює роботу з його наповнення. Хоча резерви на місцях, безперечно, маємо. Про них найперше знають місцеві ради.

Київ не помічає наші старання. Наприклад, нинішнього року ми перевиконали завдання з наповнення бюджету власними надходженнями на 48 мільйонів гривень. І що з того? Недофінансування становить 90 мільйонів гривень. Стільки грошей не надійшло в область із загальної суми в 150 мільйонів гривень.

Ю. ІВАНОВ: — Суть дотаційності має бути іншою. Треба, щоб кожен відчував свою причетність до наповнення бюджету. Чому ми повинні кожен раз випрошувати дотацію? Та й не тільки ми — скільки таких прохачів оббиває пороги Мінфіну! Нинішню схему дотаційності я називаю не інакше, як ганебною.

Г. КАЛЕТНИК: — Нашу область, як ви знаєте, називають «цукровим Донбасом». Понад 100 років тут найбільше виробляють цукру. Стільки цукрозаводів, а їх у нас 38, нема в жодній області. На жаль, нині в галузі накопичилося дуже багато проблем. Ми втрачаємо її, як то кажуть, на очах. Ситуацію може врятувати тільки прийняття закону про бурякоцукровиробництво. Про це, зокрема, йшлося під час розмови керівників області з Головою Верховної Ради Олександром Ткаченком. Ми відчули розуміння проблеми з боку керівника парламенту.

Хотілося б, щоб проблеми «цукрового Донбасу» постійно висвітлювалися на сторінках «Голосу України». Тим паче, що йдеться про загальнодержавну справу.

Ще про одне — виробництво спирту. У нас 14 спиртозаводів. Майже всі вони простоюють. Бо спирт не експортується. Частково в цьому є й вина держави. У 1996 році була прийнята постанова Кабміну про заборону давальницької схеми переробляння зерна й меляси на спиртових заводах. Так, схема виявилася недосконалою. А що запропонували взамін? Нічого. Тому нині до нас не везуть ні зерно, ні мелясу. Хоча той самий Казахстан, як і Росія, охоче робили б це. Мало того, нині, як стало відомо, навколо нашої держави сусіди з близького зарубіжжя будують спиртозаводи загальною потужністю 300 мільйонів декалітрів. Порівняйте: потужність наших спиртових підприємств — 80 мільйонів декалітрів. А внутрішня потреба України тільки 12—15 мільйонів. То яка перспектива чекає на виробників?

Ю. ІВАНОВ: — Вінниччина виробляє найбільше в державі зерна, цукру і спирту. Парадокс у тому, що виробляти продукцію — збитково. Ми пропонуємо встановити так званий рівень збитковості щодо виробництва основних видів продукції. Інакше справу не врятувати.

Зверніть увагу ще на таке. Кадастрова оцінка землі у сільгосппідприємствах різна: в одних чорноземи, в інших суглинки чи пісковики, але вартість продукції для всіх однакова.

Треба неодмінно вирішити принаймні ще два важливих питання: прийняти закон про податкові «канікули» для товаровиробників і встановити рівень рентабельності для двох основних галузей сільського господарства — рослинництва (на рівні 25 — 30 відсотків) і тваринництва (15 відсотків). На нашу думку, це єдиний шлях ліквідації диспаритету цін.

Гуртом ще тримаються

У Шаргородський район ми поїхали не випадково — тут дві тисячі наших друзів-передплатників. Чим нині живе сільський район із 70-тисячним населенням? Частково про це ми дізналися, побувавши на нараді керівників господарств. Проблеми і біди шаргородців, як у всіх, — виробничники «гнуться» від непомірних податків, люди зажадалися зарплати і пенсій. Зима ще більш ускладнила й без того нелегке життя без тепла і електроенергії — її тут вимикають на 12 годин на добу.

Всю сільгosппродукцію, вирощену на полях 38 господарств, у районі переробляють на власних підприємствах. Для цього є два цукрозаводи, молокозавод, хлібозавод, три ковбасних цехи тощо.

Шаргородцям можна позаздрити: вони споруджують чи не найбільше житла. Скажімо, нині дах над головою зводять понад дві тисячі індивідуальних забудовників. Де беруть матеріали? Як кажуть у Шаргороді, вони лежать під ногами. Тутешня земля багата на поклади вапнякового каменю. Поки цегла була доступна, на камінь мало хто звертав увагу. Тепер розробили кілька кар'єрів, виготовляють кам'яні блоки. Якщо не по кишені цемент, використовують так звану «мучку» — відходи після розпилювання вапняків. Пісок, лісоматеріали у районі теж є.

Зводять у районі й храми. За роки незалежності збудовано 19 православних церков і 8 католицьких храмів.

Характерна деталь: у «католицьких селах», як тут називають Клекотин, Мурафу і райцентр, навіть у наші дні народжуваність перевищує смертність. У таких населених пунктах люди особливо дружні, їх легко підняти на вирішення будь-якої важливої справи...

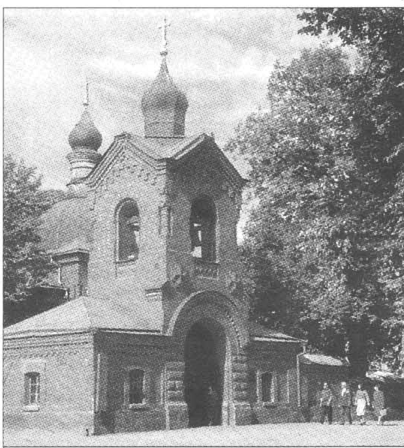
Поїздку по району організував голова держадміністрації Іван Карлащук — досвідчений господарник-аналітик, до того ж, щира, приємна у спілкуванні людина.

В одному із сіл — Джурині — ми провели півдня.

До уваги Верховної Ради

«Шановна редакціє! Запитай у наших законодавців, навіщо вони приймають закони, виконання яких не підкріплюється відповідними коштами. Візьмімо проїзд інвалідів війни у транспорті. Спробував би хто-небудь з депутатів пройти з нашим посвідченням в автобус. Його б звідти викинули, як дехто з водіів нас. Навіщо ж ви, шановні, зводите лобами людей? Не може держава забезпечити пільги — відмініть їх. Так буде чесніше.

Степан КИФОРУК,
інвалід Великої Вітчизняної війни.
Могилів-Подільський район».

Церква, де покоїться тіло великого М.І.Пирогова.

(Закінчення на 14-й стор.).

Абзац з листа

Чиновники старості не бояться?..

Ці листи надійшли від ветеранів, зболених хворобами і байдужістю державних чиновників. Останні, мабуть, впевнені, що їм вдасться зберегти молодість до кінця днів своїх.

***

Звертається до вас інвалід другої групи. Не повірите, я з 1970 року перебуваю в черзі на встановлення телефону. Змінюється керівництво зв'язківців, але незмінними залишаються їх відповіді: «Для проведення телефону до вашого будинку немає технічної можливості». Хоч згідно із законом у мене першочергове право, я всі ці роки вірив зв'язківцям. Але тепер не вірю: телефонізовано будинки моїх сусідів, а мені знову дають ту саму відповідь, що і 28 років тому. Якщо держава не може нас забезпечити телефонами, то навіщо вона декларує такі пільги? Чи не чесніше офіційно зізнатися в небажанні виконувати закони?

Петро АЛЕКСЄЄЧУК.
Вінниця, проїзд Ботанічний, 5.

Це не прохання, це крик душі. Допоможіть, шановні представники влади, мені, фронтовику. Після операції, на яку я витратив свої останні заощадження, залишився без копійки, але з боргами. Останній раз пенсію отримав за квітень. За що ми терпимо таку наругу?

Володимир МАРЧУК.
с. Слобода-Шаргородська Шаргородського району.

Я інвалід війни другої групи, моя дружина — ветеран праці, мешкаємо у власному будинку. Згідно із законодавством користуємося пільгами на оплату за комунальні послуги. У жовтні цього року керівництво газової контори повідомило, що ми боржники. Від нас вимагають оплачувати «зайві» метри житлової площі навіть за попередні роки. Чи справедливо це?

Леонід ВАЛЕНДЮК.
м. Калинівка.

У роки війни ми із своїх зарплат відраховували кошти на виробництво танків та зброї і так разом з воїнами наближували перемогу над ворогом. А нині хочу подарувати свої вклади в Ощадбанку зл иденній державі. Можливо, вони послужать відродженню економіки. Я 30 років відпрацював на заводі «Азовсталь», мав непогані заробітки, як і більшість людей, відкладав кошти «на чорний день», маю декілька відкритих вкладів...

Пилип ПОПЕНКО.
с. Кіблич Гайсинського району.

Хочу попрощатися з вашою газетою. Передплачувала її з першого дня виходу, майже всі номери збереглися, бо там багато цікавого, а тепер, на жаль, доведеться залишитися без «Голосу України». Велике спасибі кореспондентам за гарні матеріали, особливо з історії нашої держави. Я вчитель історії, і вони були мені наразі. Тепер змушена сказати: прощавайте. Фінансова скрута так дістала, що скоро не буде за що хліба купити.

Тетяна ПЛИТА.
смт Кирнасівка Тульчинського району.

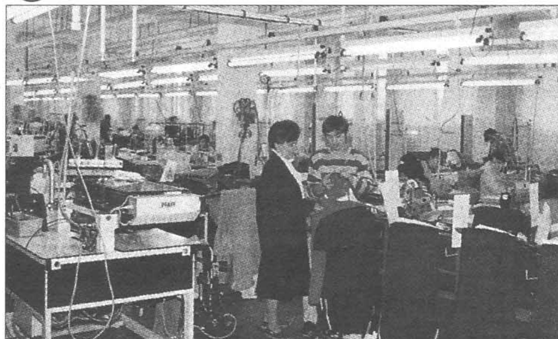
Тріо «Гармонія» Вінницької обласної філармонії: Оксана Янчик (скрипка), Наталя Полодюк (фортепіано), Галина Овсієнко (поезія.)

Фото Володимира ОСЬМУШКА.

У селянина одна надія — на себе самого і сусіда свого

Віч-на-віч з читачем

(Початок на 13-й стор.).

Про це нам багато говорили і в селищі Джурин. Тут ми зустрілись з цікавими співрозмовниками і небайдужими господарниками, вчителями, лікарями... Сільський голова Олександр Гриньов розповів, що їхнє селище одне з найбільших у районі. На його території розташовано понад 20 підприємств і організацій. Серед них — машинобудівний завод, КСП «Мрія», дільнична лікарня, дві школи. Із п'яти тисяч мешканців понад тисяча тут пенсіонерів, учасників війни. Питання пільг їх хвилює давно.

— На мою думку, — каже Олександр Гриньов, — законодавці часом непродумано підходять до проблем соціального захисту співвітчизників. Наприклад, у нас кількість учасників війни останнім часом зросла на 650 осіб. Спершу, як відомо, до цієї категорії прирівняли учасників партизанського руху, а потім і тих, хто працював у роки війни в народному господарстві. Відтак оплатити встановлені пільги стає дедалі проблематичніше.

Микола ПОПОВ, голова правління ВАТ «Джуринський машзавод»:

— Чинний закон про пенсійне забезпечення не витримує критики. Недавно з публікації Віктора Пинзеника я довідався, що у нашій державі є люди, яким встановлена пенсія у розмірі... трьох тисяч гривень. Даруйте, хіба це нормально, коли переважній більшості пенсії не вистачає й на хліб, а інші... Не хочу ображати державних службовців, але ж не тільки вони працюють на державу.

Іван КАРЛАЩУК:

— До своєрідних пільговиків належать і ті, хто отримує субсидії. Таких у нашому районі 95 відсотків. Їм теж не платимо через відсутність коштів. Якщо «свої» податки ми правдами-неправдами стягуємо, то від держави нинішнього року отримали дотацій половину. Навіщо ж приймати нереальний бюджет?..

Сергій ЯКОВИШИН, голова КСП «Мрія»:

— Щоб наповнити казну, нас виробничників, трясуть, як грушу. Дістається при цьому і тим, у кого перед бюджетом нема заборгованості. Скажімо, наше господарство сплатило всі передбачені види податків. І що? Ніяк не можемо отримати свій цукор на заводі. Його видачу чомусь заблокували податківці Жмеринської районної об'єднаної інспекції. Даремно ми намагались довести, що, як то кажуть, «чисті» перед бюджетом. От я й думаю: хіба у цій ситуації державні службовці дбали про інтереси держави? Чому податківці, як і інші контролюючі органи, не несуть відповідальності за допущені порушення? Хто відшкодує збитки, завдані КСП, яке ганяло 12 автомобілів упорожні на чималеньку відстань?

До уваги народних депутатів від Вінниччини

Підтримайте молодих забудовників!

«Звертаємось до вас, шановні обранці, з проханням порушити у парламенті питання про виділення коштів на довгострокове кредитування будівництва житла для молоді. До нашого фонду вже звернулись дві тисячі вінничан, а загалом в державі — 100 тисяч сімей.

В області налічується 220 недобудованих будинків загальною площею 524,3 тисячі квадратних метра. За рахунок кредитів їх можна довести до ладу. На нашу думку, проблему можна вирішити через пільгову кредитну емісію — персоніфіковану і чітко контрольовану.

Пропонуємо також переглянути низку нормативних документів, збільшивши тим самим вік молодих забудовників з 28 до 35 років. Варто б спростити надто громіздку схему передачі незавершеного житлового будівництва.

Сергій МУЛЯР,
директор Вінницького регіонального відділення державного Фонду сприяння молодіжному житловому будівництву».

До уваги Мінохорони здоров'я

«Перші особи держави з високих трибун часто говорять про необхідність зміцнення сільських медзакладів. І це ми сприймаємо як знущання, бо в деяких медзакладах медична допомога часто зводиться до визначення температури і кров'яного тиску. Ось і в нашій дільничній лікарні все скорочують і скорочують спеціалістів, все зменшують і зменшують кошти на ліки.

Чи, може, таке твориться тільки в нас?

Іван БУРДЕЙНИЙ.
с. Миронівка
Ямпільського району».

Любов НАГОРНА, лікар Джуринської дільничної лікарні:

— З нового року у нашій лікарні (свого часу тут було 150 ліжок, нині їх втричі менше) скорочується посада лікаря-невропатолога. На думку міністерських чиновників, такий спеціаліст на селі не потрібен. Зрештою, кошти нам урізали настільки, що ми змушені робити такі записи у картці: «Хворий виписаний у зв'язку з відсутністю грошей на лікування». А після надання невідкладної допомоги нам радять просити хворого повернути використані ліки. І це безкоштовна медицина?

Держава витягує останнє з кишень тих, кому хвороба заступила білий світ.

Якось викликали мене до хворої. Оглянула її, взялася складати список необхідних ліків. А дочка ледь не кричить: «Ви мені нічого не пишіть, бо все одно нема за що їх придбати. А викликала я вас для того, щоб попередити: коли мама помре, на розтин до районної лікарні я її не повезу, бо й це коштує грошей»...

Або взяти так звані безкоштовні рецепти. Інвалідам по них нічого не виписують, бо ніхто їх не профінансує. До речі, у переліку тих, що мають видаватися безкоштовно, чомусь нема вкрай необхідних ліків. Зате чимало таких препаратів, без яких, повірте лікарю, хворому можна обійтися.

І ось результат: у нашому селі на сім померлих народжується лише одна дитина. Пригадую, привезли батьки хвору. Чому, питаю, раніше не звернулися до лікаря. Батько розповів, як він увесь день шукав бензин.

Люди все менше звертаються до лікарів. Дуже прикро, що все це бачать і переживають діти. Моєму синові приснилися картини голодомору, про який він практично нічого не знає.

До уваги Міністерства освіти

«Цікаво знати (і не тільки мені), хто автор винаходу віку — введення пластикових атестатів і ліцензування державних навчальних закладів. І якої ще «підтримки» чекати працівникам освіти від рідного міністерства?

Любов ЗАГРАЙ,
директор Сучаківської школи Могилів-Подільського району».

Зоя ХАШКО, директор Джуринської загальноосвітньої школи:

— Важко нині переконувати дітей у необхідності вчитися. Так само непросто зрозуміти деякі «новації» наших чиновників. Про пластикові атестати не варто б уже згадувати, новинка не прижилася, на щастя. Хотілося б тільки знати, чи повернуть нам здані за них гроші і чи знатиме країна «героя» цього нововведення? Нікому не потрібного, як з'ясувалося.

Одна з випускниць нашої школи мешкає в Австрії. Щоб захистити диплом лікаря, їй треба було до документів додати ще й атестат про середню освіту. Ми його їй надіслали, і в неї не було жодних проблем. Як бачите, там, на Заході, наші атестати визнаються і такими, зате вдома їх хочуть бачити пластиковими...

Щось схоже і з ліцензуванням навчальних закладів. Не було б дивно, якби йшлося про приватні школи. А так, що ж виходить: держава видає дозвіл своїм же, державним, закладам на право освітянської діяльності? Та й коштує такий документ понад 300 гривень.

Кому така освітянська революція вигідна?

Замість коментарю

Понад 100 читачів відгукнулися на нашу акцію. Їхні звернення ми передали на розгляд відповідним інстанціям. На жаль, у Вінниці довелося зіткнутись з фактами байдужості окремих чиновників до звернень громадян.

Буде вельми прикро, коли така сама участь спіткає листи, що надійшли під час газетної акції. Чого тоді будуть варті розмови, в тому числі й та, що відбулася в облдержадміністрації?

Висловлюємо вдячність читачам, а також усім, хто взяв участь в організації і проведенні дня відкритого листа.

Матеріали підготували:
Анатолій БЕНЬ, Олександр БІЛИК, Іван ІЛЛЯШ, Віктор СКРИПНИК.

На контролі «ГУ»:

1. Перепрофілювання цукрозаводів, третина яких нині на голодному пайку.

2. Роботи з введення в дію єдиного в Україні родовища флюоритів — сировини для металургії, яку ввозять з-за кордону.

Хворий, бери болячку — йди додому!

Інформація про емісію акцій відкритого акціонерного товариства «Галгазотерм»

1. Відкрите акціонерне товариство «Галгазотерм» (скорочено — ВАТ «Галгазотерм»).

2. Уповноваженою особою щодо підписки на акції ВАТ є товариство з обмеженою відповідальністю фірма «БуК» (надалі ТзОВ «БуК»).

Підписка на акції проводитиметься за адресою: Львів, вул. Коперніка, 20/3. Телефони для довідок: 72-87-41, 72-99-81.

3. ВАТ «Галгазотерм» визначає свої основні цілі та предмет діяльності як:

будівництво та експлуатація пересувних та стаціонарних паливнозаправних станцій (бензин, дизпаливо, природний газ, скраплений газ (пропан-бутан), мастила, нафта). Закупка та реалізація паливно-мастильних матеріалів (бензин, дизпаливо, природний газ, скраплений газ (пропан-бутан), мастила, нафта, вугілля). Виготовлення та експлуатація газозаправних установок, ремонт газової апаратури;

здійснення будівництва та реконструкції житлових будинків, промислових та адміністративних споруд і виконання відповідних обов'язків підрядника і субпідрядника. Здійснення ремонтних, проектних, будівельно-монтажних, пусконалагоджувальних, реконструкційних та реставраційних робіт на об'єктах нерухомості. Надання населенню послуг у сфері житлово-комунального господарства;

здійснення внутрішніх та міжнародних перевезень пасажирів і вантажів автомобільним, залізничним, повітряним та іншим транспортом. Надання завантажувально-розвантажувальних послуг юридичним особам і громадянам;

гуртова, комісійна, роздрібна (в т. ч. виїзна) торгівля промисловими і продовольчими товарами, в тому числі алкогольними, спиртними напоями та тютюновими виробами, побутовою хімією, в т. ч. через мережу фірмових магазинів, кіосків, лотків; закупівля, складування, збереження, консигнація промислових та продовольчих товарів, формування асортименту;

збирання, переробка вторинної сировини і відходів виробництва, прийом склотари. Здійснення операцій з металобрухтом;

виробництво, передача, постачання та торгівля електроенергією.

4. Установчі збори ВАТ призначаються на 12 лютого 1999 року.

5. Статутний фонд ВАТ, що передбачається сформувати, становить 200 000 (двісті тисяч) грн. і поділено на 400 простих іменних акцій номінальною вартістю 500 грн. кожна.

6. Частка засновників ВАТ у формуванні статутного фонду — 70%, що становить 140 000 (сто сорок тисяч) грн., або 280 акцій.

7. Початкові грошові внески засновників та акціонерів ВАТ мають бути внесені на розрахунковий рахунок 29097013878980 у Львівській філії КБ «Фінанси та Кредит».

8. Дані про емісію цінних паперів ВАТ:

Рішення засновників ВАТ «Галгазотерм» про емісію акцій оформлено протоколом № 2 зборів засновників від 18 листопада 1998 р.

Загальна номінальна вартість всіх акцій становить 200 000 (двісті тисяч) грн.

Напрями використання фінансових ресурсів, залучених від емісії акцій:

— розробка проектно-кошторисної документації — 10 000 грн.;

— закупівля обладнання для ведення підприємницької діяльності (насосів, компресорів, колонок, цистерн, контрольно-вимірювальних приладів, установки наповнення ємкостей) — 120 000 грн.;

— будівельно-монтажні роботи — 60 000 грн.;

— оренда землі, складських приміщень, електрообладнання — 10 000 грн.

ВАТ за першої емісії випускає 400 простих іменних акцій номінальної вартості 500 (п'ятсот) грн. кожна.

Форма випуску акцій — документарна.

Засновниками ВАТ є:

1) ВАТ «ЛЗ ГМП» — належить 80 (вісімдесят) простих іменних акцій, що становить 20% статутного фонду;

2) ТзОВ фірма «БуК» — належить 40 (сорок) простих іменних акцій, що становить 10% статутного фонду;

3) ЗАТ ЗІФ «Українська індустрія» — належить 40 (сорок) простих іменних акцій, що становить 10% статутного фонду;

4) Коту Андрію Богдановичу належить 60 (шістдесят) акцій, що становить 15% статутного фонду;

5) Криворучку Тарасу Зіновійовичу належить 60 (шістдесят) акцій, що становить 15% статутного фонду.

У власників простих іменних акцій ВАТ є такі права:

— брати участь у загальних зборах акціонерів особисто або через своїх представників;

— брати участь в управлінні справами ВАТ, обирати і бути обраними до органів управління ВАТ;

— брати участь у розподілі прибутків ВАТ, отримувати частку прибутку ВАТ у вигляді дивідендів відповідно до загальної номінальної вартості належних їм акцій;

— отримувати інформацію про діяльність ВАТ;

— вільно розпоряджатися акціями, що їм належать у порядку, визначеному чинним законодавством, користуватися переважним правом на придбання додатково випущених акцій ВАТ;

— вийти в установленому порядку з ВАТ, отримати частину вартості майна ВАТ, пропорційну загальній номінальній вартості належних їм акцій ВАТ у разі його ліквідації.

Запланований курс продажу акцій — за номінальною вартістю.

Заплановані серія акцій — І та номери — від 001 до 400.

Відкрита підписка на акції проводитиметься за адресою: Львів, вул. Коперніка, 20, кв. 3 з 11 січня 1999 року по 21 січня 1999 року. Розрахунковий рахунок 29097013878980 у Львівській філії КБ «Фінанси та Кредит».

Особи, які бажають придбати акції, мають внести на рахунок засновників не менш як 10 відсотків вартості акцій, на які вони підписалися, після чого засновники видають їм письмове зобов'язання про продаж відповідної кількості акцій.

У разі, якщо підписка на акції перевищує розмір статутного фонду, зайва підписка відхиляється, а надмірно внесені суми повертаються не пізніше як через 30 днів.

У разі недосягнення підпискою повного розміру статутного фонду засновники можуть зменшити розмір статутного фонду або збільшити частку засновників у статутному фонду шляхом збільшення частки одного з них, декількох чи кожного, про що вносяться відповідні зміни до установчого договору.

Акціонери ВАТ мають право отримувати частку прибутку ВАТ у вигляді дивідендів відповідно до загальної номінальної вартості належних їм акцій.

Виплата дивідендів здійснюється не пізніше 1 місяця після затвердження загальними зборами акціонерів розподілу прибутку ВАТ за попередній фінансовий рік.

Дивіденди виплачують акціонерам готівкою безпосередньо або шляхом перерахування на персональні рахунки, іншим чином, а також акціями ВАТ за рішенням загальних зборів ВАТ.

Голова зборів засновників
З. В. Кузимків.

Шановні акціонери ВАТ «Геліос»!

Правління відкритого акціонерного товариства «Геліос» повідомляє вас про проведення загальних зборів акціонерів товариства, які відбудуться 12 лютого 1999 року в м. Ужгороді.

Початок зборів о 15-й годині, актовий зал.

Реєстрація учасників зборів проводитиметься за адресою: м. Ужгород, вул. Шумна, 25, 12 лютого 1999 року з 12.00 до 15.00.

Порядок денний:

1. Звіт правління товариства "Про результати фінансово-господарської діяльності ВАТ за 1998 рік".
2. Звіт ревізійної комісії «Про стан фінансової діяльності ВАТ за 1998 рік».
3. Про виплату дивідендів за підсумками роботи ВАТ у 1998 році.

Правління ВАТ «Геліос».

Государственная налоговая инспекция в г. Алуште сообщает, что Арбитражный суд Автономной Республики Крым (г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбудил дело № 4989-5 о банкротстве ООО «Фуна», г. Алушта, ул. Красноармейская, 6 — 5; директор Рожков Е. А.

Цель этого объявления — выявление кредиторов и санаторов.

Претензии принимаются Арбитражным судом на протяжении месяца со дня опубликования объявления.

Відкрите акціонерне товариство «Полтававтормет» повідомляє, що 18 лютого 1999 року об 11-й годині відбудуться загальні збори акціонерів ВАТ "Полтававтормет" за адресою: м. Полтава, вул. Жовтнева, 67, ДК ПХПФ.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про результати роботи за 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Вибори спостережної ради.
4. Вибори правління.
5. Вибори ревізійної комісії.
6. Індексація основних фондів та збільшення розміру статутного фонду шляхом збільшення номінальної вартості акцій.
7. Внесення змін до статуту товариства.
8. Різне.

Початок реєстрації акціонерів о 9.00.

Для реєстрації при собі мати:

Запрошення, документ, що посвідчує особу, доручення на право голосування на зборах.

Телефон для довідок: 2-86-62.

Правління ВАТ «Полтававтормет».

В связи с реорганизацией АОЗТ «Центурион» в ООО «Центурион» претензии принимаются в течение 30 календарных дней со дня опубликования объявления.

Председатель правления АОЗТ «Центурион».

В связи с реорганизацией АОЗТ «Одесса-Скан» в ООО «Одесса-Скан» претензии принимаются в течение 30 календарных дней со дня опубликования объявления.

Председатель правления АОЗТ «Одесса-Скан».

В связи с реорганизацией АОЗТ «Эридан» в ООО «Эридан» претензии принимаются в течение 30 календарных дней со дня опубликования объявления.

Председатель правления АОЗТ «Эридан».

В связи с реорганизацией ЗАО «Виннер Форд Одесса» в ООО «Виннер Форд Одесса» претензии принимаются в течение 30 календарных дней со дня опубликования объявления.

Председатель правления ЗАО «Виннер Форд Одесса»

Арбітражний суд Харківської області (310022, м. Харків, площа Свободи, 5, Держпром, 8-й під'їзд) порушив справу № 10407/7-11 про банкрутство приватної фірми «Ирина», код 14066161 (м. Харків, вул. Балакірєва, 46, р/р 26004200746000 в ХОД АК АПБ «Україна» м. Харкова, МФО 351469).

Претензії кредиторів та заяви можливих санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

До уваги акціонерів ЗАТ «Маріупольська кондитерська фабрика»

18.02.99 р. о 14-й годині в приміщенні фабрики за адресою: вулиця Миколаївська, 89 відбудуться чергові загальні збори акціонерів ЗАТ «МКФ».

Порядок денний:

Загальних зборів ЗАТ «Маріупольська кондитерська фабрика»

1. Звіт правління товариства «Про підсумки фінансово-господарської діяльності товариства за 1998 рік».
2. Звіт спостережної ради товариства.
3. Звіт ревізійної комісії товариства.
4. Порядок розподілу прибутку за 1998 рік.
5. Обрання органів управління товариства.
6. Збільшення статутного фонду товариства та прийняття рішення про випуск акцій.
7. Визначення стратегії розвитку та основних напрямів діяльності товариства.
8. Затвердження передачі реєстратору введення реєстру акціонерів ЗАТ «МКФ».
9. Різне.

Інформація згідно зі ст. 40 Закону України «Про господарські товариства»

Статутний фонд збільшується з метою залучення інвестицій шляхом внесення обладнання для вдосконалення технологічних процесів. Збільшення відбудеться шляхом випуску нових акцій.

Статутний фонд товариства збільшується на 3953300 (три мільйони дев'ятсот п'ятдесят три трисячі триста) гривень. Додатково випускаються 79066 (сімдесят дев'five тисяч шістдесят шість) акцій номінальною вартістю 50 гривень кожна.

Проект змін до статуту: «6.5. Статутний фонд товариства становить 11859900 (одинадцять мільйонів вісімсот п'ятдесят дев'ять тисяч дев'ятсот) гривень.

6.6. Статутний фонд товариства поділений на 237198 (двісті тридцять сім тисяч сто дев'яносто вісім) простих іменних акцій номінальною вартістю 50 гривень».

При випуску акцій акціонери користуються правами згідно з чинним законодавством та за наслідками змін статутного фонду не понесуть збитків.

Початок реєстрації учасників — о 12-й годині 30 хвилин.

При собі мати паспорт або інші посвідчення особи.

Для представників акціонерів додатково треба мати доручення.

Арбітражним судом Вінницької області (м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) порушено справи про банкрутство:

№ 319/10-319 виробничо-будівельної фірми «МФМ» (м. Вінниця, пр. Юності, 32/24; р/р 2468375 ПІБ);

№ 327/10-327 приватної виробничо-комерційної фірми «Дагіс» (м. Вінниця, вул. Келецька, 111/142); р/р 3468594 ПІБ);

№ 328/10-328 акціонерного товариства відкритого типу аграрно-промислова акціонерна компанія «Апак» (м. Вінниця, вул. Чекістів, 14/16; р/р 2600130110300 УСБ);

№ 479/5 товариства з обмеженою відповідальністю «Піко» (м. Вінниця, пр. Космонавтів, 51/44; р/р 26004168 в АППБ «Аваль»);

№ 484/5 спільного українсько-болгарського підприємства «ПЛЄ-Він» (м. Вінниця, вул. Київська, 14/82; р/р 26009196 в АППБ «Аваль»).

Письмові заяви з майновими вимогами до боржника приймаються згідно з Законом України «Про банкрутство».

Арбітражним судом Львівської області порушено справи про визнання банкрутами:

— Товариства з обмеженою відповідальністю «Роксолана-3», справа 2/1005-7/380; юридична адреса: м. Львів, вул. Роксолани, 24; банківські реквізити: р/р 2600800012289 у Львівській обласній дирекції Акціонерно-комерційного банку соціального розвитку (290013, м. Львів, вул. Пушкіна, 11);

— Приватного підприємства «Тамар», справа 2/1095-23/383; юридична адреса: 290025, м. Львів, вул. Алмазна, 15/5; банківські реквізити: р/р 260040060501 в АК "Укрексімбанку" (290058, м. Львів, вул. 700-річчя Львова, 61).

Арбітражний суд приймає заяви кредиторів та можливих санаторів упродовж місяця з дня публікації цього оголошення за адресою: м. Львів-10, вул. Личаківська, 81.

Арітражний суд Хмельницької області (280 000, м. Хмельницький, пл. Незалежності, 1) порушив справу № 1/268-Б про банкрутство Зеленокурилівського ССТ (281700, с. Зелені Курилівці, Новоушицький р-н, Хмельницької обл., р/р 460606 у філії АБ «Поділля», МФО 315814, код 01771277).

Кредиторам звертатися протягом місяця до арбітражного суду.

Арбітражний суд Херсонської області (325000, м. Херсон, вул. Горького, 18) порушив справи про банкрутство:

1. Справа № 6/176-б, ВАТ «Комбінат будівельних конструкцій» (Код ЗКПО-01349839), юридична адреса: 326840, Херсонська область, м. Н. Каховка, пр. Дніпровський, 1, р/р 2600620103500 в Н. Каховському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 352242.

2. Справа № 6/174-б, ВАТ «СПМК 564» (Код ЗКПО-01352865), юридична адреса: 326840, Херсонська область, м. Н. Каховка, вул. Індустріальна, 8, р/р 26001200246001 в Н. Каховському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 352242.

3. Справа № 5/110-б, ТОВ «Норд» (Код ЗКПО-22744149), юридична адреса: 326610, Херсонська область, м. Генічеськ, вул. Махарадзе, б. 67, р/р 00002600930114 в Генічеському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 342092.

Письмові звернення щодо майнових вимог та умов санації необхідно подати до арбітражного суду не пізніше одного місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражный суд Днепропетровской области (320600, г. Днепропетровск, ул. Куйбышева, 1-а) возбудил дело № Б2-102/98 о банкротстве тепличного комбината «Дніпро» Петриковского района (322637, г. Днепродзержинск, Левобережный промузел, 18, р/с 2600201505 в Укрэксимбанке г. Днепропетровска, МФО 305675, код 03048071).

Передноворічним рядком

✔ Розпочав випуск європляшок новозбудований склотарний завод в агрофірмі «Зоря» на Рівненщині.

✔ Обнадійливі результати дав пошук газових родовищ в Азовському морі — нова свердловина на Північноказантипській площині поблизу кримського узбережжя дає 80 тисяч кубометрів газу на добу.

✔ Севастопольська адміністрація вручила лікарям міської служби швидкої допомоги ключі від 10 нових машин.

✔ Віднині мешканці с. Білка Березнівського району Рівненської області можуть відправити телеграму, новорічну листівку тощо безпосередньо з хати начальника місцевого відділення зв'язку Ганни Пилипчук, яка через високу орендну плату «перенесла» пошту додому.

✔ Одразу троє хлопчиків подарував лелека напередодні Нового року Людмилі та Василю Лещенкам із села Сорокотяжинці Немирівського району на Вінниччині, що вже п'ять років чекали на дітей.

✔ Депутати Дубенської райради, що на Рівненщині, зняли мораторій на пуск Семидубського радіолокаційного комплексу, тож із наступного року радіолокатор супроводжуватиме літаки і зароблятиме державі гроші.

✔ Рішенням президії Східно-Української академії бізнесу міжнародну нагороду «Золотий Меркурій», пам'ятну медаль та звання почесного члена академії присвоєно одразу двом закарпатцям: голові правління АТ «Геліос» (Ужгород) Федору Вовканичу, а також директорові агропромислової фірми «Леанка» (село Середнє Ужгородського району) Хачатуру Петросяну.

✔ Родині Ковачів із села Вари (Варіїв) Берегівського району, котра внаслідок повені залишилася без житла, вручено ключі від нового будинку.

✔ У селищі Стара Вижівка, що на Волині, здано в експлуатацію нову двоповерхову школу на 830 місць, а в Заболотівській школі-інтернаті Ратнівського району — новий гуртожиток.

✔ Підбито підсумки обласного літературного конкурсу «Золота арфа», заснованого кілька років тому. В черговий раз названо нові імена молодих поетів та прозаїків, що стали переможцями. Серед них — Вікторія Чорноброва з Первомайського району, студенти з Миколаєва Іван Кушнір і Тарас Кремінь, інші, поки що менш відомі читацькому загалу, та, безсумнівно, талановиті автори.

✔ Голова Одеської облради Юрій Казаков видав розпорядження про проведення обласного конкурсу на кращу журналістську роботу щодо висвітлення діяльності органів місцевого самоврядування. Конкурс проводять за трьома номінаціями: кращий відеосюжет чи телепередача, краща радіопередача та краща газетна публікація. За останньою номінацією переможців визначатимуть окремо по районних і обласних газетах. Конкурс триватиме до 1 грудня 1999 року. Для переможців визначено призи —телевізор, відеомагнітофони.

У приміщенні Мінської райдержадміністрації столиці засяяла вогнями новорічна ялинка. За дні канікул тут побуває 3300 юних мешканців району.

Фото Володимира ФАЛІНА (ДІНАУ).

Під знаком смаженини

Дідусь шестирічної Ірини Узлової — шкільний учитель. Його «ферма» на другому поверсі «хрущовки» для родини не менш важлива, ніж зарплата педагога. Особливо, якщо від зарплати до зарплати встигає вирости нове покоління «м'ясної балконної»

Альтернатива

Слов'янська громадськість втратила душевну рівновагу — ніяк не зрозуміє, під яким знаком зустрічати Новий рік. У суспільстві розкол. Одні купують календарі з кошенятами, інші вже вішають на стіну ілюстрації до заячої одіссеї діда Мазая. Завжди такі конкретні східні люди цього разу схибили: за їхніми гороскопами 1999-й — рік кішки і рік зайця одночасно. То як бути, кого взяти у супутники життя на останній рік століття?

Справжні українці однозначно оберуть вухатого. Воно, звичайно, кріль — не порося, але користі з нього все рівно більше, ніж з кошеняти. До того ж, останнім часом у багатьох погребах і коморах не залишилося нічого, навіть мишей.

Але саме через останню обставину найбільш енергійні городяни не вагаються у виборі талісмана. На виконання затвердженої на сімейній раді продовольчої програми вони нарощують поголів'я квартирних кролів, що без прописки живуть на балконах і лоджіях багатоповерхових будинків. Нова порода не виводилася навмисне, а створилася сама шляхом синтезу еволюційного розвитку і боротьби за виживання в несприятливих умовах. Балконні представники виду не відрізняються великими розмірами, що пояснюється тіснотою триярусних кліток. Однак наявність у квартирі газифікованої кухні обумовлює швидкий приріст ваги і значні жирові відкладення тушок. Ізольованість популяції в обмеженому просторі балкона знижує ймовірність епідемічних захворювань, та й ветеринарні служби у містах прищеплюють не лише породистих собак.

Мешканці дев'ятиповерхівок їдять кролятину смажену і тушковану, кладуть її у борщ і в банки «під кришку», не здогадуючись при цьому про суспільне значення своїх починань.

Не треба питати в астрологів, щоб зрозуміти, що в наступному році ця вдячна справа поширюватиметься в колах безробітних інженерів та безкоштовно працюючих бюджетників. А значить, у містах з'явиться більше доглянутих газонів, з яких нові тваринники вечорами акуратно общипуватимуть травичку, і жовте кленове листя не доводитиметься вже нескінченно мести по тротуарах — воно добре пакується у мішки і впродовж зими править за підстилку, а то й гарнір (звичайно, для кролів). Економісти районного масштабу нині замислюються над значенням продукції кролівництва у мікроекономічних процесах українських міст. Серед приватних оголошень у газетах і на парканах трапляються такі, де кролі та їхнє хутро виступають у ролі грошового еквівалента. Що ж, вельми доречно, особливо після того, як традиційні бартерні культури на ринку України — пшениця та соняшник — знецінилися або закінчилися... Численні городні ділянки та «фазенди» замість картоплі засіваються культурами, які не крадуть навіть наркомани і бомжі — кормовими буряками, кукурудзою. Все в ім'я єдиної мети.

Ми десятиліттями боролися за стирання межі між містом і селом. І все життя, наївні, намагалися підтягнути село до міста. А тут місто саме зробило крок назустріч, напередодні свят не будемо з'ясовувати, куди цей крок — уперед чи назад.

Ігор ШИРОКУН.

Олександрія Кіровоградської області.

Спорт

«Людина футболу-98»

Позавчора в київському готелі «Спорт» відбувся святковий вечір, на якому підбили підсумки традиційної акції «Людина футболу». Її організували фірма «Віжибу» (президент Юрій Гецко), редакції газет — «Команда», «Український футбол», Українське радіо і програма «Футбол від УТН».

Володарем призу «ВІЖИ-3000» символічно став футбольний уболівальник України. Таку саму нагороду отримали: Валерій Пустовойтенко, Віктор Медведчук, Григорій Суркіс, Валерій Лобановський.

Футбольною подією 1998 року визнано: виступи національної збірної у відбірковому турнірі Євро-2000, київського «Динамо» у Лізі чемпіонів, перемоги на чемпіонатах світу збірних інвалідів (ДЦП) та студентів (футзал).

А тепер до вашої уваги імена переможців у дев'яти номінаціях:

Тренер — Йожеф Сабо (національна збірна); футболіст — Сергій Ребров («Динамо», Київ); президент футбольного клубу — Рінат Ахметов («Шахтар», Донецьк), організатор — Олег Базилевич (ФФУ); спонсор — «Кока-Кола-Аматил-Україна»; організатор дитячого футболу — Федір Шпиг (президент Асоціації аматорського футболу України); дитячий тренер — Вадим Білоцерківський (Львів); теле-, радіожурналіст — Сергій Полховський (Студія 1+1); журналіст газети — Валерій Валерко («Вечірній Київ»).

Серед номінантів в останній номінації відзначено і спортивного оглядача «Голосу України».

***

✔ Баскетбол

Минулих вихідних зіграно дуже принципові матчі жіночого чемпіонату між київськими клубами «Динамо» і «ТІМ-СКУФ», які ділили перед цим друге-третє місця в турнірній таблиці. В першому поєдинку перевага студенток — підопічних Ігоря та Марини Ткаченків вражала — 81:47 виграв «ТІМ-СКУФ». А наступного дня, коли до завершення поєдинку залишалося 3 хвилини 9 секунд, а динамівки поступалися —71:73, дещо дивне рішення прийняв їхній головний тренер Володимир Рижов. Він ... забрав свою команду з майданчика і припинив поєдинок. Таке своє рішення Володимир Іванович мотивував упередженим суддівством. До речі, зустрічі обслуговували київські судді Борис Шульга та Валентин Сліпуха. Оцінку цій надзвичайній події має дати Федерація баскетболу України.

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.
Анатолій ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора).
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 193926.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311250.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок —441-88-23; телефакс —224-72-54; відділ реклами —441-89-34, 441-89-44; телефакс —449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець – Верховна Рада України